

Ramu: Hi Raghu, how was the debate yesterday?

నిన్న debate (డిబేట్- బేట్ నొక్కి పలుకుతాం) ఎలా సాగింది?

Raghu: Very exciting. We missed you very much. Why didn't you come?

చాలా ఉత్సాహంగా సాగింది. నువ్వు లేకపోవడమే మాకు వెలితిగా అనిపించింది. నువ్వెందుకు రాలేదు?

Ramu: I had important work, but thought I could finish it and be in time for the debate. But there was some delay and I couldn't be free until late in the evening.

చాలా ముఖ్యమైన పని, అయినా అది పూర్తి చేసుకుని debate ప్రారంభమయ్యేలోగా రాగలననుకున్నా. కానీ ఆలస్యమయింది. అంత వరకు free కాలేకపోయా.

Raghu: We know that you had work, but thought you could make it. We knew too you could understand the importance of the debate.

SPOKEN ENGLISH అంగ్లభాషణ 77

Raghav: The first two prizes went to the teams from other colleges. Our college was able to get the III prize. The speech of one of the judges at the end of the debate was interesting. It seems he could debate and win prizes even as a school boy.

మొదటి రెండు prizes ఇతర colleges కు వెళ్ళాయి. మన college III prize మాత్రమే తెచ్చుకోగలిగింది. Debate చివర judge speech చాలా interesting. చిన్న వయసు లోనే ఆయన debates లో పాల్గొని prizes తెచ్చుకోగలిగేవాడట.

పై సంభాషణలో could తో ఉన్న verbs గమనిద్దాం. 1) could finish 2) couldn't be free 3) could make it 4) could understand 5) couldnot have (the benefit of) 6) could debate.

ఇంతకుముందు మనం 'can' అర్థం, ఉపయోగాలు తెలుసుకున్నాం కదా? can గురించి మనకు తెలిసింది. 1) can అంటే 'గల' అని సామర్థ్యాన్ని తెలుపుతుంది - in the present or in the future. 2) permissions 3) requests 4) possibilities కూ వాడతాం - ఇవి కూడా in the present or in the future.

- 1) 'could' is the past form of can. అంటే 'could' ను గతంలో సామర్థ్యాన్ని తెలుపటానికి వాడతాం. a) I can walk 6 kmph: నేను గంటకు 6 km నడవ గలను (present or future)

She could do it = ఆమె చేయగలిగేది - past, She couldn't (She could not) do it ఆమె చేయలేకపోయింది - past 3) I thought you could make it నువ్వు రాగలుగుతావని అనుకున్నా - past 4) You could understand its importance దాని ప్రాముఖ్యం నువ్వు అర్థం చేసుకోగలిగేవాడివి- past 5) Could not have = పొందలేకపోయాను. (past) 6) Could debate = debate లో మాట్లాడగలిగేవాడు. * భారత్ cricket series గెలవలేకపోయింది India could not win the series. * Sachin could not play well సచిన్ బాగా ఆడలేకపోయాడు. * నేను boyhood (బాల్యం)లో బాగా ఆడగలిగేవాడిని I could play well in my boyhood.

Pradeep: No, అప్పుడయితే regular గా practice చేయగలిగేవాడిని. ఇప్పుడు చేయలేకపోతున్నా, Office లో పొద్దున 8 నుంచి సాయంత్రం 5 వరకు busy కాబట్టి. Pramod: ఏదైనా పెద్ద matches లో ఆడగలిగావా? Pradeep: ఎందుకాడలేదు? మా college team లో, అంతకుముందు school team లో చాలా సార్లు ఆడగలిగాను. Pramod: నీ job మార్చుకోలేవా? Practice కు టైం కుదిరేటట్టుండే job చూసుకో లేవా? Pradeep: ఇప్పుడు కాదు. బహుశ, వచ్చే సంవత్సరం.

Answers: 1) Teacher: Where is your text book, Sudheer? Sudheer: (I) didn't get/ bring it, sir. I could not (couldn't) remember to get it. Teacher: What about your home work? Did you do atleast that? Sudheer: I couldn't (could not) do it, Sir, My right hand ached the whole of yesterday. Teacher: Could you eat atleast? Sudheer: I could (eat), sir. Teacher: When you could eat, Why couldn't you (could you not) do your home work? Sudheer: I thought if I ate I would have less pain and then I could do the home work. Teacher: You could eat, but couldn't study. Strange. Don't give me these excuses tomorrow. Sit down (సాకు= excuse).

you could make it

నీకు పని ఉందని తెలుసు, అయితే మేముతా నువ్వు రాగలుగుతావనే అనుకున్నాం. దాని ప్రాముఖ్యం కూడా నువ్వు అర్థం చేసుకోగలుగు తావనే అనుకున్నాం.

Ramu: It was some thing I couldn't help. I feel sorry that I could not have the benefit of such a good debate. ఆ విషయంలో నేను నిస్సహాయుడినైపోయాను. అలాంటి debate పోగొట్టుకున్నందుకు నాకు బాధగా ఉంది.

I could walk 6 kmph: నేను గంటకు 6 km నడవ గలిగేవాడిని (in the past - గతంలో)

Compare A and B below: A) I can play cricket నేను cricket ఆడగలను - now B) My father could play cricket when he was a boy మా నాన్న చిన్నప్పుడు cricket ఆడగలిగేవాడు- past A) She can do any job ఆమె ఏ పనినా చేయగలదు- now or in the future B) She could do any job ఆమె ఏ పనినా చేయగలిగేది - in the past కదా?

A) She can be here in an hour ఆమె ఓ గంటలోగా ఇక్కడ ఉండగలదు. An hour ఒక గంటకు - future కదా? B) She could be here in ఇక్కడ ఉండగలిగింది - past చూశాం కదా - can, could - రెండూ కూడా సామర్థ్యాన్ని (ability) తెలుపుతాయి. అయితే can, ability in the present or in the future తెలిపితే could ability in the past ను తెలుపుతుంది.

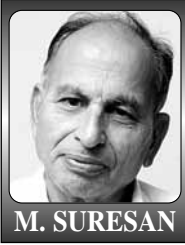
could - 'be' form - ఉండగలగడం (past) could + 1st RDW - could do, could sing, etc., action - పని చేయగలగటం.

Compare a) and b) a) I can be the CM if I want నేను అనుకుంటే Chief Minister కాగలను. (now/ in the future) b) I could be the CM if I wanted నేను అనుకుని ఉంటే chief minister అయ్యి ఉండే వాడిని. (past) పైరెండూ (can be, could be) 'be' form. కాబట్టి 'ఉండగల' అని అర్థం.

a) I can sing better than any movie singer నేను ఏ movie singer కన్నా బాగా పాడగలను - Now / in the future b) I could sing better than Ghantasala నేను ఘంటసాల కంటే బాగా పాడగలిగేవాడిని. (past) ఇదీ 1st use of could - అంటే past ability తెలియ పరచటం. మొదట ఇచ్చిన సంభాషణలో 'could verbs' చూద్దాం.

- 1) I thought I could finish it నేను పూర్తి చేయగలనని అనుకున్నా (past) 2) I couldn't (could not) be free ఖాళీ అవలేకపోయాను.

* ఆమెకు అవకాశం ఉంటే చేయగలిగేది. She could do it if she had the chance. * I could understand Hindi well those days, but now I cannot. I have forgotten it ఆరోజుల్లో హిందీ బాగా అర్థం చేసుకోగలిగేవాడినే, కానీ ఇప్పుడుకాదు. మరచిపోయా.

Now practise the following in English:

- 1) Teacher: నీ text book ఎక్కడ, Sudheer? Sudheer: తేలేదు, Sir, తేపటం గుర్తుంచుకోలేక పోయాను. Teacher: నీ home work మరి? అదైనా చేశావా? Sudheer: చేయలేకపోయాను, Sir, నిస్సంతా నా కుడి చేయి నొప్పి Teacher: అప్పుడైనా తినగలిగావా? Sudheer: అది మాత్రం చేయగలిగానండి. Teacher: అది చేయగలిగినప్పుడు, ఇదెలా చేయలేక పోయావు? Sudheer: తింటే నొప్పి తగ్గి, homework చేయ గలుగుతాననుకున్నా. Teacher: తినగలిగావు, కానీ చదవలేకపోయావు. చిత్రమే. రేపు ఇలాంటి సాకులు చెప్పకు. కూర్చో. 2) Pramod: Cricket ఆడగలవా? Pradeep? Pradeep: ఆడగలిగేవాడిని, ఇప్పుడుకాదు. Pramod: ఇప్పుడు ఆడలేవా?

ప్రశ్న: వాక్యంలో might have been able to + p.v., must have been able to + p.v., have been able to + p.v. construction ఉన్నప్పుడు వాటికి తెలుగు అర్థం ఎలా ఉపయోగిస్తావచ్చు? 1) I have been able to get their permission 2) Haseena must have been able to persuade him 3) Miss Savithri might have been able to solve Mr. Uma Rao's problem. ఈ మూడువాక్యాలను ఎలాంటి సందర్భంలో ఎలాంటి అర్థం తెలిపేందుకు వాడొచ్చు? - పాఠకుడు, కర్నూలు జిల్లా

జవాబు: Have been able to + p.v., might have been able to + p.v., must have been able to + p.v. అంటున్నారు కానీ, అలారాదు. have been able to/ might have been able to/ must have been to + 1st RDW (go, solve, persuade etc.) వస్తాయి. Have been able to/ might have been able to/ must have been able to తర్వాత passive voice ఎలా వస్తుంది? వాటి తర్వాత go, solve etc., plain infinitives వస్తాయి. వాటికి అర్థం: 1) I have been able to get their permission వాళ్ళ అనుమతి తెచ్చుకోగలిగాను. 2) Haseena must have been able to persuade him = హసీనా అతడిని ఒప్పించగలిగి ఉండాలి (గతంలో) - అంటే ఒప్పించగలిగింది అని. 3) Miss Savithri might have been able to solve Mr. Uma Rao's problem సావిత్రిగారు ఉమారావుగారి సమస్యను పరిష్కరించ గలిగేవారేమో. (సందేహం- పరిష్కరించి ఉండొచ్చు/ ఉండకపోయిండచ్చు).

సివిల్ సర్వీసెస్ 2006 యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసెస్ కమిషన్ మే 14, 2006న సివిల్ సర్వీసెస్ (ప్రిలిమినరీ) పరీక్షను నిర్వహించనుంది. అర్హతలు: ఆగస్టు 1, 2006 నాటికి వయస్సు 21 సంవత్సరాలకు తక్కువ ఉండకూడదు. 30 ఏళ్లు దాటకూడదు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఇతరులకు నిబంధనలమేర మినహాయింపు ఉంటుంది. డిగ్రీ లేదా తత్సమాన కోర్సు చేసినవారు అర్హులు. అప్లికేషన్ ఫారంను రూ.20 చెల్లించి నిర్దేశిత పోస్టాఫీసుల నుంచి పొందవచ్చు.

రూ.50 ఫీజును సెంట్రల్ రిక్రూట్మెంట్ పీ స్టాంపు ద్వారా చెల్లించాలి. అప్లికేషన్లు చేరాల్సిన చివరి తేదీ: జనవరి 2, 2006. చిరునామా: Secretary, Union Public Service Commission, Dholpur House, Shahjahan Road, New Delhi 110069 సిబిఐ, పరీక్ష విధానం, కేంద్రాలు, మార్గదర్శకాలు, ఇతర పూర్తి వివరాల కోసం డిసెంబరు మూడో తేదీ నాటి ఎంప్లాయిమెంట్ న్యూస్ లేదా రోజ్ గార్ సమాచార చూడండి. website: http://www.upsc.gov.in

Snehitha: Hi Aneesha, when did you reach home last night?
నిన్న ఎన్నింటికి చేరావంటికి?

Aneesha: I couldn't reach home (could not reach home) till 10
10వరకు ఇంటికి చేరుకోలేకపోయాను

Snehitha: O my! Aneesha, never be out so late at night. It could be very dangerous for girls to be out to be alone so late out. Any thing could happen.
అమ్మో! అంతసేపు రాత్రిపూట ఒంటరిగా ఉండకు. ఆడపిల్లలంతసేపు బయట ఉండటం చాలా ప్రమాదం.

Aneesha: But I have a cell, you know. So I was in touch with home. My brother met me half way on my way home. A cell could be helpful that way.
కానీ నా దగ్గర Cell ఉందిగా. ఇంటికి Phone చేస్తూనే ఉన్నా. మా బ్రదర్ సగం దూరం వచ్చి కలుసుకున్నాడు. Cell ఆ విధంగా సహాయపడుతుంది.

could - గతంలో సామర్థ్యాన్ని తెలుపుతుందని కిందటి lesson లో తెలుసుకున్నాం.

a) He could walk very fast when he was twenty five years old.
అతడు 25 ఏళ్లప్పుడు చాలా వేగంగా నడవగలిగేవాడు (Compare: He can walk fast)

b) She could sing better than most other singers of her day.
ఆమె తన సాటి గాయకుల్లో చాలామందికంటే బాగా పాడగలిగేది (She can sing-)

c) When could you reach home?
నిన్న ఎన్నింటికి ఇంటికి చేరగలిగావు? (When can you reach home?)

d) Couldn't you get better marks than that.
Can you get-

కాబట్టి could వాడకంలో ముఖ్యమైనది - గతంలో సామర్థ్యాన్ని తెలపటం. పై సంభాషణలో అదే చూశాం.

1) I couldn't reach home
నేను ఇల్లు చేరుకోలేకపోయాను.

2) When could you reach home last night?
నీవు రాత్రి ఎప్పుడు ఇల్లు చేరుకోగలిగావు?
ఇవన్నీ ability in the past
ఇప్పుడు Could కు ఉన్న రెండో ఉపయోగం చూద్దాం. పై సంభాషణలో ఈ sentence గమనించండి.

1) It could be dangerous for girls
ఆడపిల్లలకు అది ప్రమాదకరం కాగలదు.

2) A cell could be helpful that way
Cell ఆ విధంగా ఉపయోగపడగలదు.
పై రెండు sentences లో 'could' కు ఓ విషయం సాధ్యం, అవగలదు అనే అర్థం వస్తోంది కదా. అంటే Possibility కానీ Probability కానీ తెలుపుతుంది. జరగకపోయినా జరిగే అవకాశం ఉంది అని చెప్తుంది - Present లో

1) మళ్ళీ వరదలు రావచ్చు లోతట్టు ప్రాంతాలు మునిగిపోవచ్చు.
There could be floods again, and the low lying areas could be submerged.
(low lying areas =లోతట్టు ప్రాంతాలు, Submerge = మునిగిపోవటం) - Present or future.

2) He could help you
అతడు నీకు సహాయం చేయగలడు - సహాయం చేసే అవకాశం ఉంది. (కానీ సహాయం చేయకపోవచ్చు - ఎందుకంటే నీ పరిస్థితి అతడికి తెలియాలి. ఇది కూడా Present)

3) ఆ పని పూర్తవటానికి వారాలు పడుతుండేమో
It could take weeks for the work to be finished.
ఇలాంటి సందర్భాల్లో 'can' కూడా వాడతామని ఇంతకు ముందు lesson లో చూశాం కదా!

1) ఆ పిల్లి దగ్గరకు వెళ్లకు. అది భయపడుతుండేమో.
Don't go near the cat. It can get frightened/ it could get frightened.

2) మనకు డబ్బు వచ్చేసరికి నెలలు పట్టవచ్చు
It can take/ could take months for us to get the money.

3) వాళ్లతో పరిచయాల లాభదాయకంగా ఉండగలవు.
Some connections can be / could be useful.

ఈ sentences లో can, could రెండూ వస్తున్నాయి కదా. అంటే Possibility (జరిగే అవకాశం ఉంది - జరగుతుందా, లేదా అన్న విషయంతో సంబంధం లేకుండా) తెలిపేందుకు can, could, రెండూ వాడుతున్నాం. అయితే కొద్దిగా తేడా ఉంది. could కన్నా కూడా can కు Possibility - అంటే జరిగే అవకాశం ఉంది.

a) It can be dangerous to go out in such weather
ఇటువంటి వాతావరణంలో బయటకు వెళ్లటం ప్రమాదం కావచ్చు.

b) It could be dangerous to go out in such weather
- దీని అర్థం, (a) అర్థం ఒకటే. అయితే Sentence (a) can, could కన్నా ఎక్కువ Possibility అంటే జరిగే అవకాశం ఎక్కువ అని సూచిస్తుంది.

ఇప్పటివరకు could కు రెండు ఉపయోగాలు చూశాం.

1) Ability in the Past, as the past form of can

2) Possibility or probability
ఇప్పుడు చూడండి.

Uday, Vinai పై సంభాషణలో ఒకర్నొకరు Mr. అని సంబోధించుకుంటున్నారు కదా. అంటే వాళ్ల సంబంధం కొంచెం formal. అంతేకాకుండా Vinai అంత తీరికలేని expert. అలాంటి సందర్భాల్లో could ను request కు వాడటం చాలా polite గా ఉంటుంది. ఇది present లోనే.

a) Could you have a look at the plan?
(చాలా మర్యాదగా) ప్లాన్ ఓసారి చూస్తారా?

b) Could you also visit?
ఓసారి (site కు) రాగలరా?
(రండి, please అని)

c) Could you call tomorrow?
రేపోసారి phone చేస్తారా?
(చేయండి. అని request)

d) Could you make it at 10?
పదింటికి రాగలరా?

1) Could you help me get a seat, (please) seat విషయంలో కాస్త సాయం చేస్తారా?

2) Could you recommend my case to the CM?
CM గారితో నా విషయం చెప్తారా?
ఇదీ could రెండో ఉపయోగం.
తరతరమ భేదాలతో, can, will, would, could ఉపయోగాలు చూడండి.

could
would
polite and formal
will
very formal and polite
can
slightly formal and polite
least formal
least polite

సందర్భాన్నిబట్టి ఇవి వాడితే మీ communication effective గా ఉంటుంది.

Could you call tomorrow?

Udai: Just how busy are you Mr. Vinai?
మీరెంత busy ఇప్పుడు?

Vinai: Why, What's the matter? (ఏంటి విషయం?)

Udai: I want a favour from you, Mr. Vinai.
(మీరు నాకో సహాయం చేయాలి)

Vinai: What's it, Mr Udai? (ఏంటో చెప్పండి)

Udai: Could you have a look at the plan of the house I want to built? You are an expert in these matters and I want your suggestions and advice.
నేను కట్టబోతున్న ఇల్లు Plan ఓసారి చూడగలరా. ఇటువంటివి మీకు చాలా బాగా తెలుసుకదా. మీ సూచనలు, సలహాలు నాకు కావాలి.

{expert (ఎక్స్పర్ట్ - పట్, bird లో bir లో ir లాగా పలకాలి, 'ఎ' నొక్క పలకాలి) = ఒక విషయంలో ప్రావీణ్యం ఉన్న వాళ్లు.
Site = ఇల్లు కట్టుకునే స్థలం / House site}

Vinai: Certainly. But today I am busy. I can do it tomorrow. I am free.

Udai: Could you also visit the site, please?
ఇంటి స్థలాన్ని కూడా ఓసారి చూడగలరా?

Vinai: No Problem. Could you call me tomorrow morning at 8? I'll let you know when we can see the plan and also the site.
మీరొక్కసారి రేపు ఉదయం 8కి phone చేయండి. Plan, site రెండూ ఎప్పుడు చూడగలనో చెప్తాను.

Udai: Could you make it at 10?

Vinai: That Shouldn't be a problem. Please do call me at 8, and we can fix at.
సమస్య ఉండకపోవచ్చు. ఎనిమిదింటికి Phone చేయండి. మనం ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు

ఈ సంభాషణలో మీరు గమనించే ఉంటారు- could అన్నిచోట్లా question form లో రావటం.

a) Could you have a look at the plan...?

b) Could you also visit...?

c) Could you call tomorrow?

d) Could you make it at 10?
పై సందర్భాల్లో అన్నిట్లో కూడా, could, you తో questions form లో వస్తోంది కదా? ఇలా could ను present లో formal, polite requests కు, అంటే చాలా మర్యాదకరంగా, మనం చనువు తీసుకోలేని వాళ్లతో (formal) ఏదైనా request చేయాలనుకుంటే వాడతాం.

(make it = ఏదైనా పని చేయటం)
He made it to the top
అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకున్నాడు.

Formal గా కాకపోయినా, చాలా polite (మర్యాద)గా request చేయటానికి could తప్పనిసరి.

Compare:

a) Can you lend me your bike?

b) Will you lend me your bike?

c) Would you lend me your bike?

d) Could you lend me your bike?

Sentences (a), (b), (c) మూడూ ఇంతకుముందు lessons లో చూశాం - అవన్నీ కూడా requests. Sentence (d) 'Could' తో కూడా - request నే తెలుపుతోంది కదా. అయితే the interesting thing is, ఈ నాలుగింటిలో ప్రతిదానికీ, మిగతావాటికీ తేడాలున్నాయి. అవి చాలా సున్నితమైన తేడాలు - subtle (distinctions)

a) Can you lend me your bike?
ఈ request మిగతా అన్నింటికంటే తక్కువ polite, informal. అంటే మనకు బాగా తెలిసి చనువు తీసుకోగలిగిన వాళ్లతో వాడే form of request.

1) Can you buy the tickets for me?
నాకు tickets కొంటావా?

2) Can you give me a lift?

b) Will you question form లో చేసే request, can కన్నా కొంచెం ఎక్కువ polite, కాస్త formal. మనం అంతగా చొరవ తీసుకోలేని, కొంచెం తెలిసినవాళ్లతో చేసే request.

1) Will you help me in the matter?
ఈ విషయంలో కాస్త సాయం చేస్తారా?

2) Will you drop me at college on your way?
దారిలో college దగ్గర నన్ను drop చేస్తారా?

c) 'would' తో చేసే request ఫార్మిగా formal. మనకంటే పై స్థాయిలో ఉన్నవాళ్లు, మనం అసలు చనువు తీసుకోనివాళ్లతో చేసే request - would.

1) Would you visit me once?
ఓసారి మా ఇంటికొస్తారా?

2) Would you give us the pleasure of a song?
మీ పాట వినే అవకాశమిస్తారా?

d) Could తో చేసే requests అన్ని forms లో అత్యంత మర్యాదకరమైనది (Polite form of request), కొంత formal కూడా. మర్యాదకు ప్రాముఖ్యం ఎక్కువ.

Now practise the following:

Amar: మీరు నాకో సాయం చేయగలరా?

Bhanu: ఏంటిది?

Amar: రెండురోజులు మీ రూంలో నన్నుండనీయరా?

Bhanu: నేను నా roommate ను అడుగుతా. అతనికేం అభ్యంతరం ఉండదనే అనుకుంటున్నా. ఏంటనలు సమస్య?

Amar: మా రూం చుట్టూ ఉన్న mechanic sheds/ garages వల్ల చాలా గొడవగా ఉంది. Room మార్చాలనుకుంటున్నా.

Bhanu: OK. అయితే ఈ సాయంత్రం ఓసారి నన్ను కలుసుకుంటారా? మా రూంలో అంత చోటేం లేదు. సామాన్లు కొన్ని తగ్గించుకొని రాగలరా?

Amar: నాకు ఎక్కువ సామాన్లేం లేవు. Books, clothes and bed తప్ప.

Bhanu: రేపుదయం దాకా wait చేయగలరా? మీరు వచ్చేలోపల Room కొంత సర్దుతా.

Answer:

Amar: Could you help me? / Could you do me a favour?

Bhanu: What is it?

Amar: Could you let me stay in your room for two days?

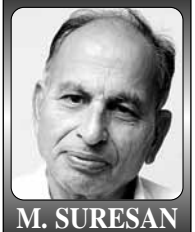
Bhanu: I will talk to my room mate. I don't think he will have any objection. What's the matter?

Amar: The garages around my room make a lot of noise. I want to move.

Bhanu: OK. Could you meet me this evening? Not much room in our place. Could you make do with less luggage?

Amar: I don't have much luggage except my books, clothes and bed.

Bhanu: Could you wait till tomorrow morning? I'll tidy up the room before you move in.

Charan: Could I speak to you for a few minutes?
 మీతో రెండు నిమిషాలు మాట్లాడవచ్చా?
Damodar: What about? Go ahead.
 దేని గురించి? మాట్లాడండి.
 (Go ahead = కానివ్వండి - permission ఇవ్వటానికి వాడే expression; encourage చేయటానికి, అంటే ప్రోత్సహించటానికి కూడా వాడతాం)
Charan: A few of us want to have a short meeting this evening. Could we have it on your terrace?
 మేం కొందరం ఓ చిన్న meeting పెట్టుకోవాలనుకుంటున్నాం. మీ డాబా మీద పెట్టుకోవచ్చా?
 (Terrace - pronunciation - టెరిస్, 'టె' నొక్కి పలుకుతాం; డాబాగాని, ఇంటిని ఆనుకొన్న ఆరు బయట ప్రదేశంగాని. coffee లాంటివి తాగుతూ, కూర్చుని తీరిగ్గా కబుర్లు చెప్పుకోవడానికి ఇలాంటి ప్రదేశాలను ఉపయోగిస్తుంటారు. India లో అయితే ఎక్కువ డాబా అనే అర్థంతో వాడతాం)
Damodar: Oh, no problem. When exactly is it?
 పెట్టుకోండి. కరెక్ట్ గా ఎప్పుడు?

3) Could we be disturbing you?
 (మీకేమన్నా disturbance అవుతుందా? / మేం మిమ్మల్ని disturb చేయడంలేదు కదా?)
 4) Could I know? (తెలుసుకోవచ్చా?)
 5) Could we go ahead then?
 (అయితే మేం పెట్టుకోవచ్చు కదండీ (meeting?) మీరు గమనించే ఉంటారు పై సందర్భాల్లో అంతా could, I/ We తో question form లో ఉండటం. ఇలా could I/ We తో question form లో వస్తే చాలా polite గా అడిగే permissions/ (అనుమతి) అవుతుంది.
 పైవన్నీ కూడా చూడండి- polite గా permission అడుగుతున్న వాళ్ళారే.
 a) మళ్ళీ మిమ్మల్ని చూడమని కోరుకుంటారు? When could I see you again?
 b) Could we wait for you here, in case you are coming back?
 మీరు తిరిగి వచ్చేటయితే మిమ్మల్ని ఇక్కడ wait చేయమంటారా? / మేం ఇక్కడ wait చేయమారా?
 c) ఆ order copy తీసుకోవచ్చా? Could I take a copy of the order with me?/ Could I take a copy of the order?
 (ముఖ్యంగా superior status లో ఉన్నవాళ్ళ permission అడిగేటప్పుడు)
 d) Could you let me sit here for a while
 నన్నిక్కడ కాస్త కూర్చోనిస్తారా? / నేనిక్కడ కూర్చోనా?

సంగ్రహంగా uses of could in conversation:

1. As the past form of can, to express a past ability.
2. To express a possibility in the present.
3. Expressing the politest form of request in the present.
4. To ask for permissions in a very polite and a very formal manner.

Compare sentences (a) and (b) below:

- (a) I could play very well when I was young.
- (b) I was able to play well when I was young.

Meaning of (a): నేను young గా ఉన్నప్పుడు బాగా ఆడగలిగేవాడిని. (ఆడగలిగిన సామర్థ్యం ఉండేది, ఆడాను అని కచ్చితంగా తెలియదు)
Meaning of (b): నేను young గా ఉన్నప్పుడు బాగా ఆడగలిగాను. (ఆడగలిగిన సామర్థ్యం ఉండేది, ఆడాను కూడా)

3) How could he get the prize?
 How was he able to get the prize?
 అతడు prize ఎలా పొందగలిగాడు?
 Question లో could, was/ were able కన్నా ఎక్కువ common. How could he come so early? అనేదే, How was he able to come so early? కన్నా ఎక్కువ వాడుతుంటారు, ఎక్కువ వినపడుతుంది కూడా.

- 4 (a) Could they win the match?
 (b) Were they able to win the match?
 (Match గెలవగలిగారా?)

ఇటువంటి చోట్ల కూడా, (b) కంటే (a) more common. ఇవీ could కు ఉన్న అర్థాలూ, ఉపయోగాలూ.

Now practice the following in English.

Ramarao: పుస్తకం ఓసారి చూడనిస్తారా?
Govind: కాసేపు wait చేస్తారా? పూర్తవటానికి ఇంకో రెండు పేజీలున్నాయి.
Ramarao: మీ phone ఓసారి వాడుకోనా? ఓ important call చేయాలి.
Govind: నిరభ్యంతరంగా. కానీ కాస్త low voice లో మాట్లాడతారా?
Ramarao: మిమ్మల్ని disturb చేయనులండి.
Govind: నేనిప్పుడే పుస్తకం మీకిస్తే, మళ్ళీ నాకు రేపొచ్చేస్తుందాండి?
Ramarao: ఇంకొక్కరోజు wait చేయగలరా? అంటే నేను ఎల్లండికివ్వగలను.
Govind: OK.
Answers:
Ramarao: Could you let me have a look at the book?
Govind: Could you wait a little? Two more pages and I shall be through.
Ramarao: Could I use your phone once? I have important call.
Govind: Go ahead, But could you speak low?
Ramarao: Oh sure, I won't disturb you/ No disturbing you.
Govind: If/ suppose I give you the book now When could I have it back? Could I have it back tomorrow?
Ramarao: Could you wait for one more day, that is till the day after (tomorrow)?
Govind: OK.

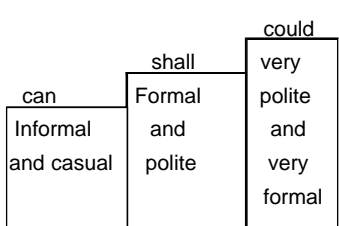

When could I see you?

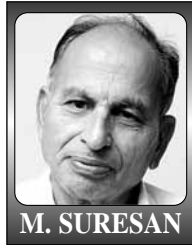
Charan: About 5. Could we be disturbing you? It won't be for more than hour. (5, ఆ ప్రాంతంలో. మీకేం disturbance ఉండదు కదా?)
Damodar: No disturbance at all. Could I know how many are attending the meeting? Just to tell my servant to place chairs there and keep some drinking water ready.
 అదేం పరవాలేదు. ఎంతమంది వస్తున్నారు meeting కు? ఎందుకంటే మా పని కుర్రాడితో చెప్పి కొన్ని chairs వేయించి, తాగటానికి నీళ్ళ ఏర్పాటు చేద్దామని.
Charan: Thank you, but don't bother. We will arrange all those things ourselves. Could we go ahead then?
 అవేం అక్కర్లేదులేండి. మేం చూసుకుంటాం. మేం meeting అయితే పెట్టుకోవచ్చు కదా. (Don't bother = ఆ విషయం వదిలేయండి - పట్టించుకోకండి. bother = బాధ = ఒకరిని విసిగించటం. ఇక్కడ don't bother, don't bother (your self) అని. అంటే పట్టించుకోవద్దని)
Damodar: Please do.
 (కానివ్వండి. అభ్యంతరం లేదు)
Charan: Thanks a lot.
Damodar: You are welcome.

చూశారు కదా, could, I/ We తో question form లో వస్తే చాలా polite గా permission అడగటానికి వాడతాం.
 ఇంతకుముందు చూశాం, can, shall ను కూడా I/ We తో question form లో permission అడగటానికి వాడతాం అని. అయితే can, shall, could, I/ We లతో question form లో permission కు వాడినప్పుడు వీటిలో ప్రతిదానికీ మిగతావాటికీ చాలా సున్నితమైన (subtle) తేడాలు ఉన్నాయి.

Look at the following diagram:
 For permission in the question form with I/ We:

అంటే (a) సామర్థ్యాన్ని మాత్రం తెలుపుతుంది; ఆ సామర్థ్యంతో పని జరిగిందో లేదో తెలియదు.
 (b) ఆ సామర్థ్యంతో పని సాధించటం - జరిగింది.
 అయితే ఈ could కూ, was able to కు ఉన్న తేడా రాను, రానూ సమసిపోతోంది. ముఖ్యంగా 'not' తో, 'question' లో ఈ తేడా అసలు కనిపించదు.
 1) He could not play well
 He was not able to play well.
 ఈ రెండింటి అర్థంలో ఏ విధమైన తేడా లేదు, అలాగే-
 2) She could not sing well
 She was not able to sing well.
 ఆమె పాడలేకపోయింది. రెండు forms ఒకటే.
 Questions లో కూడా దాదాపు అంతే.

M. SURESAN

అంతవరకు మనం 'could'ను గురించి తెలుసుకున్నవి:
 1) 'Could' is the past form of can, and expresses ability in the past. (గతంలో సామర్థ్యం తెలుపుతుంది)
 canకు past form గా express = వ్యక్తపరచటం, తెలియపరచటం)
 2) 'Could' expresses a possibility in the present (ప్రస్తుతం ఒకపని / పరిస్థితి సాధ్యతను - జరిగే అవకాశాన్ని తెలియపరుస్తుంది)
 3) 'Could' with you in the question form express a very polite and formal request. (youతో could question formలో వాడితే చాలా మర్యాదగా చేసే request ను తెలుపుతుంది)
ఇప్పుడు observe the use of could in the opening conversation:
 1) Could I speak to you for a few minutes?
 (కాసేపు మీతో మాట్లాడవచ్చా?)
 2) Could we have it on your terrace?
 (మీ terrace మీద పెట్టుకోవచ్చా?)

ప్రశ్న: Cast తో కింది phrasal verbs ఎలా వాడాలి తెలుపగలరు.
 1) cast in eye - కొంచెం మెల్ల
 (ఆమెకు కొంచెం మెల్ల. అతడికి మెల్ల కస్తుంది)
 2) cast of features - ఆకార స్వరూపం. రీతి, లక్షణం.
 3) cast of mind - మానసిక ధోరణి.
 - ఎన్.వరప్రసాద్, నెల్లూరు
జవాబు: 1) cast in the eye - మెల్ల అనే అర్థంలో correct. కానీ ఈ మాట Old Fashion. ఇప్పుడు వాడుకలో లేదు. దాని బదులు మెల్లకన్నా అనడానికి ఇప్పుడు వాడుతున్న మాట - squint.
 అయితే cast in the eye వాడాలనుకుంటే మామూలుగానే, She/ he has a cast in the/ her eye.
 దీనికి modern - She has a squint/ She is squint eye.
 He is born with a squint.
 2) Cast of features - ఆకార స్వరూపం - కన్ను, ముక్కు,తీరు -
 a) She has a wonderful/ beautiful/ fine cast of features -
 b) Her cast of features is attractive/ Charming.
 పై రెంటికీ అర్థం ఆమె మంచి అందం కలది/ అందమైనది - ఆమె కన్ను ముక్కు,తీరు అందంగా ఉంటుంది.
 3) Cast of mind - మానసిక ధోరణి -
 He has a gentle cast of mind - నెమ్మదస్తుడు.
 ఇటువంటి అర్థాలు కొన్ని మిగతా Parts of the body కి కూడా వస్తాయి.
 a) I like the beautiful cast of her nose - ఆమె ముక్కు ఆకారం నాకిష్టం. అంత బాగుంటుంది. (Cast of the mouth/ eyes etc.)

4) Cast (noun) - The group of actors in a drama or in a movie - నాటకం/ సినిమా తారాగణం.
 The cast of the movie includes several great actors. (చాలామంది గొప్ప నటులున్నారు ఆ సినిమాలో)
 5) Cast (noun) - మూస, అచ్చు (Mould).
 వినాయకచవితి రోజు బంకమట్టితో మూసలో పోసిన వినాయకుడి బొమ్మకు పూజ చేస్తాం. దాన్నేమనోచ్చు?
 A clay cast of Lord Vinayaka. Cast - ఆ పోతలో పోసే అచ్చు
 Plaster of Paris cast: ఎముకలు, కీళ్ళ విరిగితే (fracture అయితే), వాటికి వేసే bandage.
 He is moving about with a plaster of paris cast around his elbow. మోచేతి చుట్టూ Pop cast వేస్తాని తిరుగుతున్నాడు.
 6) Cast of a net. చేపల వల విసురుడు -
 A Single cast brought in a hundreds of fish - ఒకసారి విసిరిన వలలో వందలాది చేపలు పడ్డాయి.
 Cast of an eye - చూపు విసరటం
 A cast of her evil eye would make many shiver in fear - ఆమె ఒక్క చెడుచూపుతో ప్రజలు భయంతో వణికిపోతారు.
 Cast (verb) = విసరటం - transitive - దేన్నైనా విసరటం
 Cast a look = చూపు విసరటం
 Cast an eye over/ some thing = దేనివైచున్నా చూడటం
 Cast a spell = మంత్రముగ్గుల్ని చేయడం
 Cast a vote = ఓటు వేయటం. Cast light = వెలుగు ప్రసరించేయటం. (ఎక్కువగా) అర్థంకాని విషయాన్ని వివరించటం... ఇంకా Cast తో ఇలాంటి Phrasal verbs చాలా ఉన్నాయి.

Govind: Hi Venkat, when did you return from Tirupati?

Venkat: How do you know I had been to Tirupati?

Govind: You can't hide your tonsured head, can you?

Venkat: You are right. I returned last night.

Govind: How was the pilgrimage?

Venkat: Not so bad, we had the help of a temple official, so we didn't wait long to have the darshanam.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: O it was certainly a big crowd. Some had to wait for 72 hours to get the darshanam.

Govind: Did you have a dip in the Pushkarini

Venkat: I very much wished to, but that day no one was allowed to have the dip.

Govind: So it all went off very well.

Venkat: Yea. We finished our ablutions the temple by 9 and were out by 11.

Govind: Did you go to any other place on the way or way back?

Venkat: We visited Srikalahasti. We had the rare opportunity of watching Mahabhishekam to lord Shiva.

Govind: Didn't you go to Tiruchanur to have a darsanam of goddess Padmavathi, Lord Venkateswara's consort?

Venkat: We did, of course. I forgot to tell you of it.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: Not so bad, we had the help of a temple official, so we didn't wait long to have the darshanam.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: O it was certainly a big crowd. Some had to wait for 72 hours to get the darshanam.

Govind: Did you have a dip in the Pushkarini

Venkat: I very much wished to, but that day no one was allowed to have the dip.

Govind: So it all went off very well.

Venkat: Yea. We finished our ablutions the temple by 9 and were out by 11.

Govind: Did you go to any other place on the way or way back?

Venkat: We visited Srikalahasti. We had the rare opportunity of watching Mahabhishekam to lord Shiva.

Govind: Didn't you go to Tiruchanur to have a darsanam of goddess Padmavathi, Lord Venkateswara's consort?

Venkat: We did, of course. I forgot to tell you of it.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: Not so bad, we had the help of a temple official, so we didn't wait long to have the darshanam.

Venkat: We visited Srikalahasti. We had the rare opportunity of watching Mahabhishekam to lord Shiva.

Govind: Didn't you go to Tiruchanur to have a darsanam of goddess Padmavathi, Lord Venkateswara's consort?

Venkat: We did, of course. I forgot to tell you of it.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: Not so bad, we had the help of a temple official, so we didn't wait long to have the darshanam.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: O it was certainly a big crowd. Some had to wait for 72 hours to get the darshanam.

Govind: Did you have a dip in the Pushkarini

Venkat: I very much wished to, but that day no one was allowed to have the dip.

Govind: So it all went off very well.

Venkat: Yea. We finished our ablutions the temple by 9 and were out by 11.

Govind: Did you go to any other place on the way or way back?

Venkat: We visited Srikalahasti. We had the rare opportunity of watching Mahabhishekam to lord Shiva.

Govind: Didn't you go to Tiruchanur to have a darsanam of goddess Padmavathi, Lord Venkateswara's consort?

Venkat: We did, of course. I forgot to tell you of it.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: Not so bad, we had the help of a temple official, so we didn't wait long to have the darshanam.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: O it was certainly a big crowd. Some had to wait for 72 hours to get the darshanam.

Govind: Did you have a dip in the Pushkarini

Venkat: I very much wished to, but that day no one was allowed to have the dip.

Govind: So it all went off very well.

Venkat: Yea. We finished our ablutions the temple by 9 and were out by 11.

Govind: Did you go to any other place on the way or way back?

Venkat: We visited Srikalahasti. We had the rare opportunity of watching Mahabhishekam to lord Shiva.

Govind: Didn't you go to Tiruchanur to have a darsanam of goddess Padmavathi, Lord Venkateswara's consort?

Venkat: We did, of course. I forgot to tell you of it.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

Venkat: Not so bad, we had the help of a temple official, so we didn't wait long to have the darshanam.

Govind: How was the rush of pilgrims? Was the crowd very big?

- 5. పుణ్యక్షేత్రంలోని దేవుడు/ దేవత Deity/ Presiding Deity. Goddess Kanaka Durga is the presiding deity of Vijayawada. విజయవాడలోని దేవత/ అమ్మవారు కనకదుర్గ. Aiyappa is the deity at Sabarimala. Aiyappa is the god at Sabarimala. God: దేవుడు ఒక్కడే అన్న భావంతో దేవుడి గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు, రాస్తున్నప్పుడు, God అంటారు. (Capital G; no 'a/ the' before God.) అలా కాకుండా వివిధ దేవుళ్ళూ, దేవతలను గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడు సంధ్యాన్ని బట్టి A/ the god, A/ the goddess అంటారు - ఇలాంటప్పుడు 'g' - small 'g' నే, capital 'G' కాదు. a) The goddess at Basara is Saraswathi. The deity at Basara is Saraswathi.

- c) He believes his worship of SriSai gives him peace of mind. శ్రీసాయి ఆరాధన మనశ్శాంతినిస్తుందని ఆయన నమ్మకం. 10. విగ్రహం=Idol/ Image (Idol: ఐడల్; 'ఐ' నొక్కుతాం. Image = ఇమిజ్ - 'ఇ' నొక్కి పలుకుతాం) a) The temple has a gold idol (image of Vishnu). గుడిలో బంగారు విగ్రహం (విష్ణుమూర్తి) ఉంది. 11. Idol worship = విగ్రహారాధన = Idolatry Christianity and Islam are against idol worship. క్రీస్తునిబట్టి, ఇస్లాంలో విగ్రహారాధన నిషిద్ధం. Idolatry is prohibited in christianity and Islam (ఈ రెండు మతాల్లో విగ్రహారాధన కూడదు) Idolatry = (ఐదాలిల్ - డా నొక్కి పలుకుతాం)

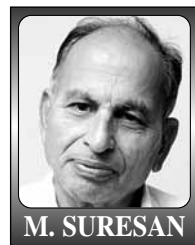

How was the pilgrimage?

- 1. Pilgrimage (pron: పిల్గ్రిమిజ్ - పి నొక్కి పలుకుతాం) పుణ్యస్థలాలకు దైవదర్శనార్థం చేసే యాత్ర. తీర్థయాత్ర. a) నా కాశీయాత్ర చాలా సంతృప్తి కలిగించింది/ ఫలప్రదమైంది. My pilgrimage to Kasi was very fulfilling. (తీర్థయాత్ర మనం అనుకున్నట్లు మనకు తృప్తిగా జరిగితే = fulfilling) b) పాతరోజుల్లో కాశీయాత్ర కాలినడకన జరిగేది. A pilgrimage to Kasi in the older days used to be on foot. c) శబరిమల/ తిరుపతి యాత్ర Pilgrimage to Sabarimala/ Tirupati. తీర్థయాత్రలకు వెళ్లేవాళ్ళను wish చేయటం = Wish you a very fulfilling pilgrimage. d) He makes a pilgrimage to Kasi every year ఆయన ప్రతి సంవత్సరం కాశీ వెళ్ళాడు. 2. Pilgrim = యాత్రికుడు (పుణ్యస్థలాలకు) a) శబరిమల యాత్రికులు నల్లబట్టలు వేసుకుంటారు. Pilgrims to Sabarimala wear black clothes. b) Pilgrims returning from Haj are called 'Hajis'. హజ్ నుంచి తిరిగి వచ్చే యాత్రికులను 'హజీ'లంటారు. 'pilgrimage' వాడే తీరు: c) A pilgrim is one who makes a pilgrimage/ who is on a pilgrimage తీర్థయాత్రలు చేసేవారు యాత్రికులు. d) My father is on a pilgrimage. మా నాన్న తీర్థయాత్రలో ఉన్నారు. He is making a pilgrimage. e) On my pilgrimage to Sabarimala, I visited Guruvayuru. నేను శబరిమల యాత్రలో గురువాయూరు వెళ్ళాను. 3. Rush of pilgrims = యాత్రికుల రద్దీ/ తాకిడి. a) The rush of pilgrims at Tirupati makes it impossible to see the lord even for a few seconds యాత్రికుల తాకిడి వల్ల కొన్ని సెకన్ల కన్నా ఎక్కువ సేపు దర్శనం అసంభవం. b) There is always a huge rush of pilgrims at Tirupati for the Brahmotsavams. బ్రహ్మోత్సవాలకు తిరుపతిలో యాత్రికుల రద్దీ ఎక్కువగా ఉంటుంది. 4. పుణ్యక్షేత్రం = pilgrim centre.

- b) The god at Srikalahasti is Lord Shiva. c) Lord Subrahmanya is a god in Hindu Mythology. (హిందూ పురాణాలలో Subrahmanya Swamy ఒక దేవుడు) (Mythology = మిథాలజి, 'థా' నొక్కి పలుకుతాం) d) Lakshmi is also a goddess. (ఒక దేవత) e) Saraswathi is the goddess of knowledge. (సరస్వతి చదువుల దేవత) Compare (a) and (b) a) She felt that God was unkind to her. దేవుడు తనపట్ల చిన్నచూపు చూశాడని ఆవిడనుకుంది. (ఇక్కడ దేవుణ్ణాక్కడే అనే భావం) b) She felt that all gods were against her. (దేవుళ్ళందరూ ఆమెకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నారనుకుంది. ఇక్కడ వివిధ దేవతలనే అర్థంతో కాబట్టి 'gods') 6. consort = wife of a god/ husband of a goddess. (గొప్పవాళ్ళ అంటే రాజుల, రాణుల, దేవుళ్ళ, దేవతల భార్యలను, భర్తలను English లో wife and husband అనరు. consort అంటారు.) a) Padmavati is the consort of Lord Venkateswara. b) Mallikarjuna is the consort of Bhramaramba. 7. Dip/ bath = పుణ్య నదుల్లో స్నానం. a) గంగా స్నానంతో పాపాలు పోతాయి A dip in the Ganga washes away all our sins. b) A dip in the Krishna is an important part of a pilgrimage to Kanakadurga. దుర్గాయాత్రలో కృష్ణా స్నానం ముఖ్యమైంది. c) స్నానం చేయటం = have a dip/ take a dip. d) He has a dip in the Ganga once a year సంవత్సరానికిసారి ఆయన గంగాస్నానం చేస్తాడు. 8. Ablutions = స్నానాదికాలు, కాలకృత్యాలు - ముఖ్యంగా స్నానం (రోజూచేసే పూజ చేస్తాం) 9. Worship = ఆరాధన; ఆరాధించటం; పూజ, పూజించటం. a) We worship God/ PILGRIMS to Sabarimala take a dip in the Pamba before worshipping lord Aiyappa. b) I begin any work only after my worship. పూజ తర్వాతనే ఏదైనా.

- 12. ఆరాధించటం = worship = offer worship. (The CM offered worship at the temple, and inaugurated the Mandapam) 13. Tonsure = తల గుండు చేయటం. (టాన్సర్ - టా మీద stress - నొక్కి పలుకుతాం) a) The barbers at kalyanakatta at Tirumala tonsure us. కల్యాణకట్టలో ఘ్టరకులు మనకు గుండు చేస్తారు. b) He had himself/ his head tonsured. అతను గుండు చేయించుకున్నాడు. c) With tonsured heads pilgrims enter the temple. యాత్రికులు గుండుతో గుళ్ళోకి వెళ్తారు. Tonsured head బదులు clean shaven head అని కూడా అనవచ్చు The pilgrims with the shaven heads = The pilgrims with the tonsured heads

M. SURESAN

- Now practice the following aloud in English: Sudheer: మీ నాన్నా ఉన్నారా? Eshwar: లేరండీ. నిన్ననే కాశీయాత్రకు బయల్దేరి వెళ్ళారు. Sudheer: ఎప్పుడొస్తారు మళ్ళీ. Eshwar: అంత కచ్చితంగా తెలియదు. హరిద్వార్, రుషీకేశ్ లలో కూడా గంగా స్నానం చేసి, తిరిగి వస్తామన్నారు. Sudheer: కిందటి సంవత్సరం కూడా వెళ్ళారు కదా? Eshwar: రిటైరయ్యారు కదండీ. కావలసినంత తీరిక. యాత్రలో time గడపాలనుకున్నారు. Sudheer: కిందటి సంవత్సరం కాశీహస్తీలో కూడా ఏదో పూజలు చేశారు కదా? Eshwar: అవును. అక్కడ యాత్రికుల తాకిడిలో ఆయన అవస్థపడ్డారు కూడా. కాశీ నుంచి తిరిగొచ్చాక, మధురకు వెళ్ళానంటున్నారు. మీనాక్షి అమ్మవారి విగ్రహం ముఖ్యంగా చూడాలనుకుంటున్నారు. Sudheer: తిరుపతికేమన్నా వెళ్ళారా ఈ మధ్య? Eshwar: వెళ్ళొచ్చారుగా. అయితే గుండు చేసుకోలేదు.

ప్రశ్న: How did the marriage go off అంటే- marriage ఎలా జరిగింది- అని మీరు రాశారు. కాని ఓ పుస్తకంలో The gun went off by itself అని ఉంది. అర్థం మరోలా వస్తుంది. Go off ఎలాంటి సంధర్భాల్లో వాడాలి తెలుపగలరు.

జవాబు: 1) Go off = ఎలా జరిగింది - ఇది ఒక అర్థం - How did the marriage go off? లో లాగా. 2) Go off = explode (పేలటం) అనేది ఇంకో అర్థం. The gun went off by itself. దానంతట అదే పేలింది.

ప్రశ్న: వాడు మంచివాడిలా కనిపిస్తున్నాడు అనే మాటకు మీరు He appears to be a good fellow అని ఇచ్చారు. కానీ He is appears to be a good fellow అని ఎందుకు వాడకూడదు? - ఎన్.అనిల్, వెలుగోడు

జవాబు: Thank you very much for your appreciation. He is appears to be a good fellow. ఈ sentence లో is appears, verb అనుకుంటే అలాంటి verb form లేదుకదా. అంటే English లో ఇలాంటి verb ఉండదు. spoken English old lessons లో 6 forms of the English verb గురించి వివరాలున్నాయి. చూడండి. అందులో is appears form ఉండదు. is + appears = 'be' form + II Regular doing word - ఇలాంటి verb ఉండదు కదా.

Venu: Hello Ratan, how is it I see you daily at this time here?
(ఎంటి ప్రతిరోజూ నువ్వు ఈ time కు ఇక్కడ కనిపిస్తున్నావు?)

Ratan: It just happens that way. I am here at this time on my way to the temple near here and you come out in the evening at this time.
(అదలా జరుగుతోంది. నేను ఈ time కు ఇక్కడ దగ్గర్లో ఉన్న గుడికి రావటం, నువ్వదే time లో ఇంటినుంచి బయటికి రావడం.)

Venu: Why this piety all of a sudden? It is only a week since I have been meeting you on your way to temple.
(ఏంటింత sudden గా ఈ భక్తి? నిన్నో వారం రోజులుగా నేనిక్కడ చూస్తున్నా)

Ratan: It's all mother's doing. She's a devotee of Sri Sai. Her devotion has impressed me too.
(అంతా మా అమ్మ వల్ల. ఆమె సాయిభక్తురాలు. ఆమె భక్తి నాపై ప్రభావం చూపింది.)

Venu: That's very good indeed. Do you do pooja at home?
(బాగానే ఉంది. ఇంట్లో పూజ చేస్తావా?)

Don't believe his pious talk
భక్తిగా వినపడే అతని మాటలు నమ్ముద్దు. అది నటనే.
Devout = భక్తిగల

3) Devotion = భక్తి. ఈ అర్థం ఇంతకుముందే చూశాం. దీనికి ఇంకో అర్థం - ఒకరిపట్లగాని, ఒక విషయంపట్ల గాని శ్రద్ధ. ప్రేమలాంటివి కలిగి ఉండటం.
Devotion to duty = విధి/ విధి నిర్వహణ పట్ల శ్రద్ధ

a) His devotion to duty leaves him little time for his family.
విధి పట్ల అతడికున్న శ్రద్ధ వల్ల తన కుటుంబానికి time కేటాయించలేకపోతున్నాడు.
కుటుంబ విషయాలకు తీరికండటం లేదు.

b) Her devotion to the service of the poor is really great.
పేదల పట్ల ఆమెకున్న శ్రద్ధ, ప్రేమ చాలా గొప్పవి.

c) Gandhi's devotion to the cause of Indian independence.
భారత స్వాతంత్ర్యం పట్ల గాంధీజీ శ్రద్ధ.

4) Devote: మన శక్తి, శ్రద్ధ, కాలం ఒక విషయం పట్ల చూపించటం.

a) The doctor devotes most of his time to his patients.
రోగుల కోసమే ఎక్కువ సమయం కేటాయిస్తాడు.

b) Though very busy, he devotes a lot of time to his family.
తీరిక లేకున్నా కూడా కుటుంబంతో చాలాసేపు గడుపుతాడు.

c) Freedom fighters devoted their whole life to the cause of freedom.
స్వాతంత్ర్యం కోసం జీవితమంతా గడిపేశారు.

13) వత్తి = Wick.
14) halo = పటాలో, బొమ్మల్లో దేవుళ్ల, మహాత్ముల శిరస్సుల చుట్టూ ఉండే కాంతి వలయం.
15) hallowed = పునీతమైన.
Tirumala is the hallowed place of Lord Venkateshwara.
వెంకటేశ్వరస్వామి వల్ల తిరుమల పునీతమైంది.
16) Sanctity = పవిత్రత.
a) Smoking and alcohol are banned in holy places to preserve their sanctity.
పుణ్యస్థలాల పవిత్రతను కాపాడేందుకు అక్కడ పొగతాగడం, మద్యం నిషేధిస్తారు.
(Preserve = చెడిపోకుండా, పాడవకుండా ఉంచటం)
b) The Hindus attach great sanctity to the Ganga
హిందువులు గంగానదిని చాలా పవిత్రమైందిగా భావిస్తారు.

(string = మామూలు అర్థం = ధారం. Beads = పూసలు. String of beads= పూసల మాల. Beads అన్నా కూడా పూసలమాల అనే అర్థం వస్తుంది. counting beads = పూసలదండతో జపం చేయడం)

Prasad: Yes,
Sukumar: Howmany times have you been there so far? By bus or on foot?
Prasad: This is my fifth time. Walking.
Sukumar: I feel like coming too. How about taking me/ will you take me next time?
Prasad: With pleasure. Why not now?
Sukumar: Not now. I Think you are very pious/ devout.
Prasad: So are you. You make frequent pilgrimages to Shirdi. Every friday you have a dip in the Krishna. You have been to the Ganga twice I think, and taken a dip there.

SPOKEN ENGLISH
ఆంగ్లభాషణ 81

She is very devout

Ratan: No, mother does it. She is very devout. Sun or rain she has a cold bath early in the morning and sits for pooja.
(మా అమ్మ చేస్తుంది. ఆమె చాలా భక్తికలది. ఎండైనా వానైనా పొద్దున్నే చస్తీళ్ల స్నానం చేసి పూజకు కూర్చుంటుంది)

Venu: What about your father?
(మీ నాన్నగారి సంగతి?)

Ratan: He is not particular. He is devoted to his job. His devotion to duty doesn't let him devote any time to worship.
(ఆయనకంత వట్టింపు లేదు. ఆయనెప్పుడూ విధి నిర్వహణపట్ల శ్రద్ధ సమయం వెచ్చిస్తారు. అందు వల్ల ఆయనకు అర్చనకు, ఆరాధనకూ time ఉండదు.)

Venu: Do you go to the Sai temple near our college too?
(మన college దగ్గర గుడికి కూడా వెళ్తావా?)

Ratan: Rarely, devotees prefer this to that.
(అరుదుగా. భక్తులందరూ, ఆ గుడి కంటే ఈ గుడినే ఇష్టపడతారు)

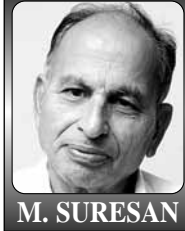
5) Devotee = భక్తుడు/ భక్తురాలు
a) శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి భక్తులు. devotees of Sri Venkateshwara.
b) Devotees can offer worship from 6 a.m. - 12.00 noon and from 4 p.m. - 8 p.m. = భక్తులు ఉదయం 6 నుంచి 12 వరకు, సాయంత్రం 4 నుంచి 8 వరకు దర్శనం చేసుకోవచ్చు/ ఆరాధించవచ్చు.

6) Devout = pious = భక్తిగల
మీరు చాలా భక్తిగలవాళ్లయితే you are very devout.
The devout old man spends most of his time in the temple.
భక్తిగల ఆ పెద్దాయన ఎక్కువసేపు గుడిలోనే ఉంటాడు.

7) నైవేద్యం పెట్టడం = offer, నైవేద్యం = offering.
8) కర్పూరం = Camphor (కాంఫ - కాం, Cat లో 'కా' లాగా)
9) సాంజ్రాణి = Incense (Incense అంటే కోపం కలిగించటం అని కూడా).
10) అగరువత్తులు = Incense sticks.
11) (మంత్రాలు, వేదాలు etc.) పఠించటం/ వల్లించటం = Chant - chanting of mantras, vedas, etc.
12) ప్రమిద = Censer (సెన్స - 'సె' నొక్కి. పలుకుతాం), Censer అంటే సాంజ్రాణి ధూపం వేసే భరిణ అని కూడా.

Practise the following:
Sukumar: Hello, prasad, మళ్ళీ శబరిమలకా? మళ్ళీ నల్లబట్టల్లో, మెడలో మాలతో కనిపిస్తున్నావు.
Prasad: అవును.
Sukumar: మీరెన్నిసార్లు వెళ్లారంతవరకు? కాలినడకనా, Bus లోనా? ఇది రెండు సార్లు, కాలినడకనే.
Sukumar: నాకూ రావాలనేఉంది. వచ్చేసారి తీసుకెళ్లవా?
Prasad: సంతోషంగా. ఇప్పుడే రావచ్చు కదా?
Sukumar: ఇప్పుడు కాదు. నువ్వు చాలా భక్తిగలవాడ వనుకుంటా.
Prasad: నువ్వు కూడా కదా? చాలాసార్లు పిర్ యాత్ర చేస్తావు. సాయిబాబాను కొలుస్తుంటావు. ప్రతి శుక్రవారం కృష్ణా నదిలో స్నానం చేస్తావు. రెండుసార్లు గంగలో ముని గొచ్చినట్టున్నావుకూడా కదా.

Answer:
Sukumar: Hello, Prasad, Sabarimala (Going to Sabarimala) again. I see you once more/ once again in black clothes and with a string of beads/ beads around your neck.

కిందటి సంచికలో అభ్యాసానికి సమాధానం:
Sudheer: Is your father in? / at home?
Eshwar: No, He left yesterday on a pilgrimage for/ to Kasi.
Sudheer: When will he be back?/ When will he return?/ When is he returning?/ When will he come back?
Eshwar: (I am) not sure. He said he would have a dip in the Ganga at Haridwar and Rishikesh and return.
Sudheer: Didn't he go last year too?/ He went last year too, didn't he?
Eshwar: He is now retired you know. He has plenty of/ a lot of leisure. He wants to spend the rest of his life on pilgrimages.
Sudheer: I think even last year he offered worship/ performed pooja at Srikalahasti.
Eshwar: Yes. He had trouble because of the rush of pilgrims there. After returning from Kasi, he wants to go to Madhurai. He is particular about the image / idol of goddess Meenakshi.
Sudheer: Has he been to Tirupathi of late?
Eshwar: Yes last month. But he didn't have his head tonsured/ he didn't have a tonsure.

కిందటి lesson continuation గా పై సంభాషణ కూడా భక్తికి, పూజా పునస్కారాలకు సంబంధించినది తెలుస్తోంది కదా. ఈ మాటలు మనం conversation లో తరచు వాడుతుంటాం. Practice చేయండి.

1) Piety = పయటి ('ప' నొక్కివలుకుతాం) = భక్తి = devotion (డివోషన్) - 'డి' నొక్కివలుకుతాం.
a) My mother is a woman of piety.
మా అమ్మ భక్తికలది.
b) మీరా కృష్ణుడిపట్ల చాలా భక్తికలది
Meera had great piety for Lord Krishna.

2) pious = పయస్ = భక్తిగల
a) She is a pious woman = ఆమె భక్తి కలది.
b) He is not so pious as his wife.
ఆయనకు తన భార్యకంటే భక్తి లేదు.
'భక్తి' అంటే 'devotion' అని కూడా.
c) Thyagaraja and Bhaktha Ramadas had great devotion to Lord Rama.
రామడిపట్ల వాళ్లిద్దరికీ చాలా భక్తి ఉండేది.
ఒక్క విషయం pious అంటే భక్తిగల అనే అర్థం. devotional = భక్తిగలిపే, భక్తికి సంబంధించిన. devotional songs = భక్తిగీతాలు/ దేవుడి పాటలు. అయితే pious అంటే నిజంగా భక్తిలేని, భక్తి నటించే అని అర్థం కూడా ఉంది.

ప్రశ్న: తెలుగులో 'ఎన్నవ' లేదా 'ఎన్నో' అనే పదానికి ఇంగ్లీష్ లో సరైన పదం ఏమిటి? వివరంగా తెలియజేయగలరు.
- మేరికుమారి, విజయవాడ

జవాబు: ఈ ప్రశ్న చాలా కాలంగా చాలామంది అడుగుతున్నారు. 'ఎన్నవ' అనే మాటకు English లో సరైన పదం లేదు. 'మీ అన్నద ముల్లో మీరెన్నోవారు?' అనే ప్రశ్నకు English కు దగ్గరగా 'where do you come among your brothers and sisters?' అని అనవచ్చు ఇది కూడా సందర్భాన్నిబట్టి మాత్రమే, మీరెన్నోవారు? అనే అర్థం వస్తుంది.

a) Where is Dr. Manmohan Singh among/ on the list of the PMs of India? - ఇది 'ఎన్నవ' అనే దానికి అతి దగ్గర.
b) What is the ordinal of Dr. Manmohan Singh among the PMs of Inida? అని అనవచ్చు కాని ఇది పొందికత్యం. (ordinal= 1st, 2nd, 3rd etc) - (a) కూడా సందర్భాన్నిబట్టి మన భావాన్ని తెలుపు తుంది. (b) ని అర్థం చేసుకోగలిగేవాళ్లు తప్పవు.

ప్రశ్న: One and half year అంటే కరెక్టా? లేక one and half years అనాలా? ఇది singular గా ఉపయోగించాలా? లేక plural గా ఉపయోగించాలా?
- కె.ఆర్.ప్రియదర్శిని, కాకినాడ

జవాబు: One and a half years అనటం correct. దీని వెంట వచ్చే verb మాత్రం singular. One and a half years is a long period.

ప్రశ్న: కింది వాక్యాల్లో ఏది కరెక్ట్ తెలియజేయగలరా?
Today all trains are running lately.
Today all trains are running by late.
Today all trains are running as late.
- రోణికి సుశ్రీత, కోటబొమ్మాళి

జవాబు: మీ మూడు sentences లో ఏదీ కరెక్ట్ కాదు. Correct sentence: Today all trains are running late.

1) Lately కి, late కు అర్థంలో ఎక్కడా సంబంధం లేదు.
a) Lately అంటే recently/ of late అంటే ఈ మధ్య. I haven't seen him lately/ of late ఈ మధ్య నేను వాడిని చూడలేదు.
b) late - అంటే ఆలస్యంగా, ఆలస్యమైన అని. He has come late = ఆలస్యంగా వచ్చాడు.

Sekhar: Hello Mahesh... any idea where Jagadish is.

(హలో మహేశ్, జగదీష్ ఎక్కడున్నాడో తెలుసా?)

Mahesh: He may be at home.

(ఇంట్లో ఉండొచ్చు)

Sekhar: May we expect him on time?

(సమయానికి సరిగ్గా వస్తాడని అనుకోవచ్చా?)

Mahesh: I don't know. He said he would come, but when, exactly, he was not clear.

(తెలియదు. వస్తానన్నాడు, కానీ ఎప్పుడో కచ్చితంగా చెప్పలేదు.)

Sekhar: Until he comes we cannot start our work.

(అతడు వచ్చే వరకు మనం పని ప్రారంభించలేం మరి.)

Mahesh: How many charts are we going to make for the exhibition?

(మనం ఎన్నిచిత్రాలను ఎన్ని పట్టికలు చేస్తున్నాం?)

Sekhar: Jagadish knows. They may be six or seven.

(జగదీష్కు తెలుసు. బహుశా ఆరో ఏడో ఉండవచ్చు)

Mahesh: So many? Then we had better begin. We do not have much time. We may have at the most three or four days.

(చాలా ఉన్నాయే! అయితే మనకు టైమ్ ఎక్కువ లేదు. మూడు, నాలుగు రోజుల కంటే ఎక్కువ ఉండకపోవచ్చు)

Sekhar: He knows it. He may not delay. Yes. Here is he calling. He says he may be here in 15 minutes.

(అతడు ఆలస్యం చేయకపోవచ్చు ఆ... ఇదిగో అతడి నుంచి ఫోన్. పదిహేను నిమిషాల్లో ఇక్కడ ఉండొచ్చు అంటున్నాడు.)

Mahesh: OK then. He may also bring the necessary material.

(అతడు అవసరమైన సామగ్రి కూడా తేవచ్చు.)

గమనించారు కదా. ఇక్కడ underline చేసిన verbs అన్నీ mayతో వస్తున్నాయి.

✍ may be

✍ may we expect him?

✍ may have

✍ may not delay

✍ may bring

మనలో చాలామందికి తెలుసు- 'may', present లోగాని, future లో గాని ఏదైనా ఉండే/ జరిగే అవకాశాన్ని తెలియజేస్తుంది- అంటే probability in the present, or in the future.

1) May be - 'be' form- expresses a probable state of being in the present or in the future.

ఇప్పుడుగానీ భవిష్యత్తులోగానీ ఉండే అవకాశాన్ని తెలియజేస్తుంది. పది నిమిషాల్లో వాళ్ళిక్కడ ఉండవచ్చు

They may be here in ten minutes.

2) May + 1st Regular Doing Word (May go, May come, May play etc.)- expresses a probable/ likely action in the present or in the future. అంటే May + 1st RDW, ఇప్పుడు కానీ, ఇకముందు కానీ జరగవచ్చు (కచ్చితం కాదు) అనుకునే పనిని (జరగక పోవచ్చు కూడా) తెలియజేస్తుంది.

తెలుగులో 'May be' అంటే ఉండవచ్చు, బహుశా ఉంటారు/ ఉంటుంది, ఉంటాడు- ఇప్పుడు కానీ ఇకముందు కానీ అనే అర్థంలో. అలాగే May + 1st RDW - May go - వెళ్ళవచ్చు - బహుశా వెళ్తారు/ వెళ్తుంది/వెళ్తాడు అనే అర్థంలో.

Kousik: When may you be here again?

(మీరు మళ్ళీ ఇక్కడ ఎప్పుడు ఉండవచ్చు/ మీరు మళ్ళీ ఇక్కడ ఉండే అవకాశం ఎప్పుడు?)

Mohan: I may come here again this weekend.

(నేను ఈ వారంతానికి ఇక్కడికి రావచ్చు)

Kousik: We may not meet each other then, because this weekend I may leave for Chennai. My sister is going abroad. She may need my help in packing, etc.

(అయితే మనం కలుసుకోకపోవచ్చు ఎందుకంటే నేను ఈ వారంతంలో చెన్నై వెళ్ళవచ్చు, మా సిస్టర్ ఫారిన్ వెళ్తుంది. ఆమెకు ప్యాకింగ్ లో నా సాయం అవసరం కావచ్చు)

అన్నీ అవచ్చు, కావచ్చు అవకపోవచ్చు అని అర్థాలు వస్తున్నాయి కదా. మన జీవితంలో ఏదీ జరుగుతుంది, జరగకపోవచ్చు అని చెప్పలేం కాబట్టి, అంటే because life is full of uncertainties కాబట్టి, may, may not వాడకం చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది. మళ్ళీ చూడండి.

Prasanth: How much money may you need?

(ఎంత డబ్బు అవసరం కావచ్చు?)

She will probably get the prize.
c) She may not like this.
She will probably not like this.
(ఆమె దాన్ని ఇష్టపడకపోవచ్చు)
2) అలాగే may బదులు perhaps + will వాడవచ్చు
a) వాడొస్తాడేమో!
He may come.
Perhaps he will come.
He will come perhaps.
He will perhaps come. (perhaps = బహుశా)

Gowtham: నేనిప్పుడు కొనకపోవచ్చు, ఆ ఆలోచన లేదు నాకు.
Sunil: పెట్రోలు, డీజిల్ ధరలు పెరగవచ్చేమో అనేది ఒక్కటే ఆందోళన నాకు.
Gowtham: మీరు ఆలస్యం చేసే కొద్దీ ధరలు పెరుగుతూనే ఉంటాయి. మీరు కారు కొనేటప్పటికి ఇంకా ఎక్కువ ధర పెరగవచ్చు
Sunil: మీరు చెప్పింది నిజమే. ఈరోజే కారు లోన్ కు అప్లై చేస్తా. ఇప్పుడు చేస్తే వాళ్లు శాంక్షన్ చేసే సరికి వారం పట్టవచ్చు
Gowtham: అంత పట్టకపోవచ్చు లేండి. ఇప్పుడు చాలా

...WHO KNOWS?

Dasarath: Just 5000 rupees a day. I may not need more than that.

(రోజుకు అయిదు వేల రూపాయలే. అంత కంటే అవసరం లేకపోవచ్చు)

కాబట్టి 'May' expresses probability in the present or in the future. It expresses doubt too- అంటే సందేహాన్ని కూడా తెలియజేస్తుంది.

Mahendra: Will he come this evening?

(సాయంకాలం అతడు వస్తున్నాడా?)

Sasank: He may come, I am not sure.

(రావచ్చు నేను కచ్చితంగా చెప్పలేను).

Mahendra: Why do you doubt it?

(ఎందుకు అనుమానం?)

Sasank: He was talking about going to his sister's place.

(వాళ్ళక్కయ్య ఇంటికి వెళతానని అంటున్నాడు.)

Mahendra: Then let's start. If we do not start now the teacher may go away.

(అయితే మనం బయల్దేర్తాం. ఇప్పుడు బయల్దేరకపోతే టీచర్ వెళ్లిపోవచ్చు)

పై సంభాషణలో may సందేహాన్ని సూచిస్తోంది.

గమనిక: 1) 'May' అంటేనే probably కాబట్టి, may, probably పక్కపక్కన వాడం. అలాంటి చోట్ల will వాడవచ్చు

a) He may help you.
He will probably help you.

b) She may get the prize.

b) She may know this.
She perhaps knows this.

c) Suguna may buy this.
Suguna will buy this perhaps.
(ఆమె కొనవచ్చు)

3) may బదులు ఒక్కోసారి may be వాడవచ్చు

a) It may succeed.
May be it will succeed.
(అది విజయవంతం కావచ్చు)

b) Sachin may score another century in this series.
(సచిన్ ఈ సిరీస్ లో నే ఇంకో సెంచరీ చేయవచ్చు)

May be Sachin will score another century in this series.

c) He may be coming.
Perhaps he is coming.
May be he is coming.

అతడు వస్తూ ఉండవచ్చు
Probably he is coming. ఇటువంటిచోట్ల 'Who Knows?'

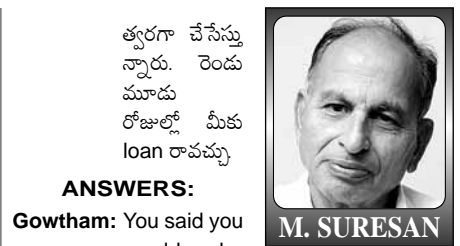
(ఎవరికి తెలుసు/ ఎవరు చెప్పగలరు?)

d) It may happen; Who knows?
May be it will happen; Who knows?
Perhaps it will happen; Who knows?

Now practise the following:

Gowtham: కారు కొంటున్నారు కదా? ఎప్పుడు కొంటున్నారు?

Sunil: ఒకటి రెండు వారాల్లో. మీరెప్పుడు కొంటున్నారు.

ANSWERS:
Gowtham: You said you would be buying car. When may you buy it?

Sunil: May be in a week or two. when may you buy? What about you?

Gowtham: I may not buy at all. I have no plans as yet

Sunil: I have just one worry. I am afraid petrol and diesel prices may go up.

Gowtham: If you go on delaying /if you delay further, you may not use a car at low petrol prices. By the time you buy the car, you may drive it at higher prices.

Sunil: You are right. Today itself I will apply for a Car loan. If I do it now, it may be a week before they process it and sanction the loan./ they may take a week to process it and sanction the loan.

Gowtham: They may not take so long. Now a days they are very quick. You may get the loan in two or three days.

1. He has worked in Chennai since 1990 (present perfect) అంటే 1990 నుంచి ఇప్పటి వరకు చేశాడు అని వస్తుందా? లేదా ఇంకా continue అవుతుందా?

2. ఆయన రోజూ ఇక్కడికి వస్తున్నాడు అనడాన్ని He is coming here daily లేదా He comes here daily ఇందులో ఏది కరెక్ట్?

3. a) you shall finish all this work and then only go
b) you must finish all this work and then go ఇందులో ఏది కరెక్ట్?

- కె. శ్రీనివాస్ రావు, వెదుళ్ళపల్లి.

జవాబు- He has worked in

Chennai since 1990 అన్నప్పుడు ఇంతవరకూ చేశాడు అనే అర్థానికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం. అయితే సందర్భాన్ని బట్టి ఇంకా చేస్తున్నాడనే అర్థం కూడా వస్తుంది. 'I have worked in this company since 2000' ఇది ఎవరన్నా అదే companyలో చేస్తున్నవ్యక్తితో అన్నప్పుడు, ఇంకా అక్కడే continue అవుతున్నాననే కదా? have worked కూ, have been workingకూ తేడా చాలా తక్కువ. అయితే continuity కి ప్రాధాన్యం ఇవ్వవలసి వస్తే have been + ing better

2. a) He is coming here daily - correct
b) He comes here daily - correct

a) ఈ sentence modern English Usage లో మెల్ల మెల్లగా accept చేస్తున్నారు -రోజూ ఇక్కడకు వస్తున్నాడనే అర్థంతో

b) ఈ sentence అతను క్రమం తప్పకుండా ప్రతిరోజూ ఇక్కడకు వస్తాడని. కరెక్ట్ గా చెప్పాలంటే sentence (b) is better than sentence (a)

3. రెండూ దాదాపు ఒకటే. అయితే shall, order ను సూచిస్తుంది. Must Shall కంటే ఎక్కువ force తో order మాత్రమే కాకుండా, కొంత అవసరాన్ని కూడా సూచిస్తుంది. you must have money if you want to buy a Car -ఇక్కడ must, అవసరాన్ని (order కాదు) సూచిస్తోంది కదా! నువ్వు వెళ్ళటానికి ముందు పని పూర్తి చేయాలి అవసరం ఉంది అనే అర్థం కూడా sentence (b) కు ఉంది. sentence (a) పని పూర్తి చేయాలి అనే order ను తెలుపుతుంది. అయితే ఈ తేడా అంతగా పట్టించుకోనక్కరలేదు.

Ganesh: Hi Vasanth, Come in, Come in I see that the rain has drenched you completely. Here, have this towel and wipe yourself dry.
(లోపలికిరా, రా. వాన నిన్ను పూర్తిగా తడిపేసింది. ఇదిగో ఈ towel తో తుడుచుకో)
Vasanth: Thank you oh, my! what a downpour!
(అబ్బో, ఏం వానో! oh, my! = అబ్బో)
Ganesh: Why did you leave home in such a downpour?
(అంత జడివానలో ఎందుకు బయటికొచ్చావు? Downpour = జడివాన)
Vasanth: It had been only drizzling when I left home. It had been so since morning. I needed a book urgently. So I started. But midway there has been this cloudburst. It has soaked me to the bone.

ఈ సంభాషణ అంతా వర్షాన్ని గురించే కదా! ఈ మధ్య రాష్ట్రం అంతా వర్షంతో జలమయమయ్యింది కదా! రాష్ట్రం 'నువ్వొస్తానంటే నేవద్దంటానా' అనే పరిస్థితి నుంచి 'బాబోయ్, ఇకచాలా' అనే పరిస్థితికి వచ్చింది. అందుకని ఈ lesson లో వర్షానికి సంబంధించిన మాటలు తెలుసుకుందాం.
ముందుగా ఈ సంభాషణలోని మాటలు చూద్దాం.
has drenched; wipe; dry; downpour; drizzling; cloud burst; soaked; dripping; warm; season; floods.

◆ వర్షం = rain - సామాన్యంగా rain ముందు a/ an రాదు, rain uncountable కాబట్టి. The rains = వర్షాకాలం/ వర్ష రుతువు. ఈ అర్థంతో తప్ప, rains అని plural వాడం.
ఇప్పుడు వర్షం వస్తోంది = It is raining
(The rain is coming/ the rain is falling సరైన English కాదు. Rain కు come రాదు)
నిన్నంతా వర్షం కురుస్తూనే ఉంది
It was raining the whole of yesterday.
రేపు వర్షం రావచ్చు = It may rains tomorrow.

అతని బట్టలు తడిసిపోవటం వల్ల నీళ్లుకారుతున్నాయి
c) When you are wet, you dry yourself with a towel
(dry = పొడిగా అయ్యేంతవరకు తుడుచుకోటం = wipe)
d) wipe = తుడవటం (వైప్)
e) rain X drought (డ్రౌట్) = వర్షాలు లేకపోవటం
f) floods = వరదలు, నదికి వరదలు = The river is in floods.
floods = spate, the river is in spate.

Nelson: What could I do? you know it has been raining cats and dogs since this morning. It is only a few moments ago... it stopped raining you know!
Sankar: That's true. In the morning I was totally drenched by the time I reached Ameerpet, though in an auto. My clothes were all wet.
Nelson: I have just heard that because of the heavy rains, two or three buildings in the old town have collapsed.
Sankar: It was drizzling the whole of yesterday. Perhaps that caused the collapse. Hope there was no loss of life.
(loss of life = ప్రాణనష్టం)
Nelson: Five were injured. They were admitted to the hospital.
Sankar: The day before (yesterday) was cloudy, but it did not rain. The forecast is that it may rain tomorrow too.

SPOKEN ENGLISH
అంగభాషా 83

It has been raining

(నేనిల్లు వదిలినప్పుడు సన్న తుంపర మాత్రమే పడుతోంది. పొద్దున్నుంచి అలాగే ఉంది కదా. నాకో పుస్తకం urgent గా కావాల్సివచ్చింది. అందుకని బయల్దేరా. మధ్యలో ఉన్నట్టుండి ఈ జడివాన సన్న పూర్తిగా తడిపేసింది.)

drizzle = తుంపర = light rain;
cloudburst = ఉన్నట్టుండి కురిసే జడివాన;
soak = తడిపేయటం)

Ganesh: Your clothes are still dripping. How about some warm clothing? Here, take this lungi. Let's have some warm Coffee.

(నీ బట్టలనించి ఇంకా నీళ్లు చుక్కలుచుక్కలుగా కారుతున్నాయి. పొడి బట్టలు వేసుకో. ఈ లుంగీకట్టుకో. కాఫీ coffee తీసుకుందాం.)
మొదటి warm = పొడి, రెండో warm = వెచ్చటి.

Vasanth: A cup of Coffee would be really welcome thank you. It has been raining since the day before (yesterday) in some parts of AP.

(ఇప్పుడు coffee తాగాలనే అనిపిస్తోంది. AP లో కొన్నిచోట్ల మొన్నటి నుంచి వర్షాలు కురుస్తూనే ఉన్నాయి)

Ganesh: It has rained a lot this season. There have been showers all through the state for the past two days. Some rivers are in floods. The railway track in many places have been washed away. Hope it would stop raining before more danger is done.

(ఈ సంవత్సరం వానలు ఎక్కువగానే ఉన్నాయి. రాష్ట్రమంతా జల్లుగానే ఉంది రెండ్రోజులుగా నదులకు వరదలొచ్చాయి. కొన్నిచోట్ల రైలు పట్టాలు కొట్టుకుపోయాయి. ఇంకా నష్టం జరక్కముందే ఈ వాన ఆగుతుందనుకుంటున్నా.)
season = రుతువు/ ఏటా ఒక కాలంలోని శీతోష్ణస్థితి. Rainy season = వానాకాలం;
damage = నష్టం/ వినాశం)

Vasanth: Thank you for the coffee.
Ganesh: Let's watch the TV until the rain stops.
(వర్షం ఆగేవరకు TV చూద్దాం.)

◆ Heavy rain (పెద్ద వర్షం) × light rain/ drizzle/ Shower = చిన్న వర్షం, జల్లు. drizzle = ముసురు.
(Shower= షల - 'ష' నొక్కి పలుకుతాం drizzle = డ్రిజిల్ - 'డి' నొక్కి పలుకుతాం, 'జ్' size లో 'జ్' లాగా.)

◆ Down pour (డౌన్ పోర్) పెద్ద వర్షం
◆ It is raining cats and dogs కుండపోతగా వర్షం కురుస్తోంది.

kumar: Is it raining heavily?
(పెద్ద వర్షమేనా? heavily = భారీగా)

Pramod: No, it is just drizzling. (లేదు. ఉత్తజల్లే)

kumar: Just a shower, isn't it?
(ఉత్త తుంపరే కదా?)

pramod: But it's been cloudy since Yesterday.
(నిన్నటి నుంచి మబ్బుగానే ఉంది)

kumar: Heavy rain is forecast for tomorrow too.
(రేపు కూడా భారీ వర్షసూచన ఉంది.)
forecast = జరగబోయేది ముందే చెప్పటం.

◆ cloudburst = ఉన్నట్టుండి కురిసే జడివాన.

a) The cloudburst has drenched me completely.
ఈ జడివాన సన్న పూర్తిగా తడిపేసింది.
drench = డ్రెంచ్, drenched = డ్రెంచ్డ్

b) We are sure to get drenched in the rain = మనం ఈ వానలో తప్పకుండా తడిసిపోతాం.

c) They have been drenched and are sure to catch a cold = వాళ్లు వానలో పూర్తిగా తడిసిపోయారు. వాళ్లకు తప్పకుండా జలుబు చెప్పేసింది.
drench = soak.
soak అన్నా కూడా తడిపేయడమే.
They are soaked (drenched) in rain = They are wet because of rain.
Soak = బట్టలు నానపెట్టటం అనికూడా అర్థం.

◆ a) wet = watery. When you get drenched/ soaked in rain, you are wet.
b) When you are drenched/ soaked/ wet, your clothes drip
(మీరు వర్షంలో తడిసిపోతే, మీ బట్టలు నీళ్లు కారతాయి.)
drip = నీళ్లు బొట్టు, బొట్టుగా పడటం.
His clothes are dripping

Now practise the following in English:

1) **Sankar:** Hi Nelson, పొద్దున వస్తానన్నావు. ఇప్పుడో చ్చావేంటి?

Nelson: ఏం చేయను? నీకు తెలుసుగదా? పొద్దున్నుంచి కుండపోతగా వర్షం కురుస్తూనే ఉంది కదా. ఇప్పుడే కదా కాస్త తగ్గింది.

Sankar: అది నిజమే అనుకో, నేను పొద్దున Auto లో అమీర్ పేటదాక వెళ్లేసరికి తడిసి ముద్దయిపోయా. బట్టలంతా తడిసిపోయాయి.

Nelson: ఇప్పుడే విన్నాన భారీ వర్షాల వల్ల పాతబస్తీలో రెండు మూడు పాత buildings కూలిపోయాయి.

Sankar: నిన్నంతా ముసురుగానే ఉంది కదా? ఈ రోజేమో పెద్దవాన. అందువల్ల అది జరిగి ఉండొచ్చు ప్రాణనష్టం లేదుకదా?

Nelson: ఓ బదుగురు గాయపడ్డారట. వాళ్లను ఆస్పిట్రీలో చేర్చివారు.

Sankar: మొన్నంతా మబ్బుగా ఉండింది కానీ వర్షం లేదు. రేపు కూడా వర్షం రావచ్చని అంచనా.

2) **Bhavani:** Hi Sarala, వర్షం లేదని బాధపడుతున్నాం కదా? ఇప్పుడు మాడు కావాల్సినంత వర్షం.

Sarala: ఇప్పటికే కొన్ని నదులు పొంగుతున్నాయి. వంటలకు నష్టం అని కూడా అంటున్నారు. మనకేంటో అన్నీ విపరీతాలు. వస్తే ఇలా భారీ వర్షాలతో నష్టం, లేకుంటే వర్షాభావం వల్ల నష్టం.

Bhavani: పోయిన సంవత్సరం అంతా వర్షాభావమే కదా. అసలు వానలు లేవు.

Sarala: నిన్ను మా నాన్న వర్షంలో పూర్తిగా తడిసిపోయి, నీళ్లు కారుతున్న బట్టల్లో ఇంటికొచ్చారు. ఇవాళ జలుబు, కాస్త temperature తో బాధపడుతున్నారు.

Bhavani: ఈ వర్షంలో College కి వెళ్లటం కూడా కష్టమే. క్లాసులు లేకుంటే బాగుంటుంది.

Answers:

1) **Sankar:** Hi Nelson, you said you would come in the morning itself. How is it you come now?

2) **Bhavani:** Hi Sarala, we had been worried that there was no rain. Now you see we have enough of it.

Sarala: Some rivers are in spate/ floods. They say that it might damage crops. We have only extremes (విపరీతాలు). We have either heavy rains causing damage or drought.

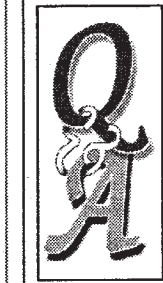
Bhavani: There was drought the whole of last year. No rain at all.

Sarala: Yesterday my father came home drenched, water dripping from his clothes/ his clothes dripping. Today he was a cold and slight temperature.

Bhavani: It is different to go to college in this rain. Hope there will be no classes today (I wish there were no classes today).

ప్రశ్న: తెలుగుభాషవలె అంగభాషలో ఒత్తులు ఉంటాయా? Ass (గాడిద) ముందు A, ఉంచాలా, An ఉంచాలా, అంగ భాషలో తెలుగు భాషవలె గుడింటాలుంటాయా? How to speak English confidently, fluently?

- మధుకర్, గుంటూరు

జవాబు: తెలుగులో ఒత్తులను సంయుక్తారాలంటారు. అంటే రెండు మూడు శబ్దాల కలయికను తెలిపే అక్షరాలు. English లో అని అక్షరాల కలయికతో వస్తాయి. Construction- ఇందులో రెండో Syllable 'స్ట్రక్'లో స్ట సంయుక్తారమే (ఒత్తులుండే శబ్దం) కదా - ఇది ఇక్కడ 's, t, r' combination తో వస్తుంది.

You can speak English confidently and fluently if you practise speaking it; speak boldly without being afraid of making mistakes. Just speak on. 'The best way to learn a language is to speak it'. Read English newspapers and magazines and watch TV English newscasts.

Surekha: Hi Deepthi, come in. What a sight you are! What's (what has) happened? Why those mud splashes on your dress?

దీప్తి, రా, ఏంటిదంతా. ఇలా ఉన్నావు? (What a sight you are) ఎలా కనిపిస్తున్నావో, ఏం జరిగింది? నీ dress మీదంతా ఆ బురద నీళ్లేంటి?

Deepthi: Sure, I'm in a terrible mess. I was walking down the road. A car driving over a puddle splashed the mud on me. I felt terribly embarrassed with the mud on my dress. Took an auto immediately and came down here. This is the nearest I could think of.

నిజమే నేను భయంకరమైన/ దారుణమైన పరిస్థితిలో ఉన్నాను. నేను road వెంట నడుస్తుంటే వానగుంటమీద car వెళ్లడంతో ఆ బురద నీళ్లంతా నామీద చిమ్మాయి. వెంటనే auto తీసుకుని ఇక్కడికివచ్చా. అక్కడికి ఇది అతి దగ్గర కాబట్టి

(Terrible = భయంకరమైన (పరిస్థితి)

mess = గందరగోళం, చిందరవందర, ఇక్కడ trouble.

Puddle = Road మీద ఉండే వాన నీళ్లగుంట.

splash = నీళ్లలాంటివి చిమ్మటం.. అలా చిమ్మినప్పుడు పడే నీళ్లు.

embarrass = ఎంబారస్. బా నొక్కిపలుకుతాం, సిగ్గు పడేట్లు ఇబ్బంది కల్గించటం,

embarrassed = ఇబ్బందిగా feel అవటం.

బురదనీళ్ల మరకలున్న dress తో కనపడటం Deepthi కి ఇబ్బంది (embarrassing గా ఉంటుంది) కదా!

The Son-in-law's behaviour embarrassed the minister.

అల్లుడి ప్రవర్తన మంత్రికి కాస్త ఇబ్బంది కలిగించింది. ఇరుకున పడేసింది.

embarrassing = ఎంబారసింగ్ - 'బా' bank లో ba లాగా)

Surekha: Sorry dear, come. Wash your face and have a change of clothes. Here you are. Take this dress of mine. I'll have yours washed and sent home to you in the evening.

చాలా బాధగా ఉంది. మొహం కడుక్కుని బట్టలు మార్చుకో. ఇదిగో (ఇది) తీసుకో = Here you are. నేను నీ dress ను ఉతికించి సాయంత్రం మీ ఇంటికి పంపుతాను.

Deepthi: Thank you.

Surekha: But why were you out so early in the morning? It is not even 7 now.

అయినా అంత పొద్దున్నే బయటికెందు కొచ్చావు? ఇప్పుడింకా 7 కూడా కాలేదు.

Deepthi: I had been on my daily morning walk when this happened.

నేను morning walk చేస్తున్నప్పుడు ఇది జరిగింది.

Surekha: But why a walk at all? It rained all through the night.

అసలు రాత్రంతా వర్షం కురిస్తే ఇప్పుడు నడవటం దేనికి?

Deepthi: It's quite sultry. Please turn on the fan. ఉక్కపోతగా ఉంది. కాస్త fan వేయవా?

Surekha: It is sultry - that means it is going to rain again.

నిజంగానే చముటగా ఉంది. అంటే మళ్ళీ వానొస్తుందన్నమాట.

వర్షానికీ వాతావరణానికీ సంబంధించిన మాటలు మరికొన్ని చూద్దాం.

★ sweat = స్వెట్ = చముట, చముటపట్టటం.

a) we are sweating a lot here; let's sit out.

ఇక్కడ చాలా చముటపోస్తుంది, బయట కూర్చుందాం.

b) He is sweating all over

అతనికి ఒక్కంతా చముట పోస్తోంది.

★ చముటోడ్డి సంపాదించటం = sweat it out

a) Chiranjeevi has sweated it out to become a top star కష్టపడి (చముటోడ్డి) ఉత్తమ నటుడయ్యాడు. (sweat తర్వాత it గమనించండి)

b) He sweated it out to educate his daughter కూతుర్ని కష్టపడి చదివించాడు.

Suman: పెద్ద వర్షమే వచ్చేట్లుంది. ఇంకా 24 గంటలు వర్ష సూచన ఉన్నట్లుంది కదా?

Kalyan: కరెక్టేననుకోండి. అయితే గొడుగు మరచిపోతానే మోసాని. ఇప్పటికే రెండు గొడుగులు పోగొట్టుకున్నా.

Suman: నిన్నంతా వర్షం వస్తుందనుకున్నా. T.V. లో కూడా చెప్పారు. కాని నిన్నంతా చాలా ఉక్కపోతగా ఉంది. దానితోపాటు కొంతసేపు కరెంబు కూడా లేదు. ఒక్కంతా ఒకటే చముట.

Kalyan: చముటగానే ఉంది. అయితే ఆకాశం అంతా మబ్బేసే ఉంది.

I feel very sultry

★ puddle = roads మీద ఉండే వర్షపు నీళ్లగుంట

puddle water = అలాంటి నీళ్లు

★ mud = బురద, muddy = బురదగా ఉన్న

★ splash = నీళ్లు (ఏ ద్రవపదార్థమైనా) చిందటం

a) He splashed water over my face

నా మొహం మీద నీళ్లు కొట్టాడు.

b) splash of water = చిమ్మిన నీళ్లు

c) a splash of water made him conscious

నీళ్లు కొట్టగానే తెలివి వచ్చిందని

d) Blood splashed all over the place as the lorry hit him.

లారీ ఢీ కొనడంతో అక్కడంతా రక్తం చిమ్మింది.

★ Sultry = (వాతావరణం) ఉక్కపోతగా/ చెముటగా ఉండటం

a) I feel very sultry; could you turn on the fan?

చాలా చముటగా ఉంది. కాస్త fan వెయ్యారా?

sultry = stuffy. (అయితే stuffy ఒక ప్రదేశానికి వాడతాం.

b) The room is very stuffy. Please open the windows.

రూం చాల వేడిగా ఉంది. (గాలి తక్కువగా ఉంది) కిటికీ తలుపులు తీయండి.

When the room is stuffy, you sweat

room లో గాలాడకుండా ఉంటే చముటపోస్తుంది.

c) How can you get any thing free? you sweat for it

ఉచితంగా ఏదైనా ఎలా వస్తుంది? దేనికైనా కష్టపడాలి.

★ sweat = భయంతో చముటపోయటం.

a) The sight of the police made him sweat.

police అను చూడగానే అతనికి చెముటపట్టింది.

b) She sweats and shivers at his sight.

అతన్ని చూడగానే ఆమె చముటపట్టి వణికిపోయింది. (shiver = షివ = వణకటం)

Vighnesh: Have you heard the news? We are in for another cyclone.

విన్నావా, మళ్ళీ తుపానును ఎదుర్కోవాల్సి వస్తోంది. (We are in = అనభవింపబోవటం. He is in for trouble = అతనికి trouble రాబోతోంది.)

Mahesh: Yea. Cyclone is forecast for another 24 hours.

రాగల 24 గంటల్లో cyclone వచ్చే సూచన/ అవకాశం. (forecast = ముందు జరిగే సంఘటనల అంచనా)

Now, practise the following aloud in English:

Suman: గొడుగు తీస్సాకోండి. వర్షంవస్తోంది.

Kalyan: తుంపరే కదా. గొడుగుక్కర్లేదు.

Suman: పోయిన వారమంతా వానే

కదా. నదులంతా పొంగిపొరలుతున్నాయి. పాపం

రైతులకు పంటంతా నష్టమే.

Kalyan: అయితే కొన్నిచోట్ల మాత్రం రైతులు సంతోషంగానే ఉన్నారు. అందుకనే ఒకరికి ఫేదం, ఒకరికి మోదం అన్నారు.

Answer:

Suman: Take/ Carry an umbrella. It is raining.

Kalyan: It's only a drizzle/ It is just drizzling. An umbrella is not necessary.

Suman: It looks like heavy rain./ It appears to rain heavily./ Heavy rain appears likely./ It may rain heavily. Rain is forecast for another 24 hours.

Kalyan: You may be right, but I may forget the umbrella somewhere. I have already lost two umbrellas.

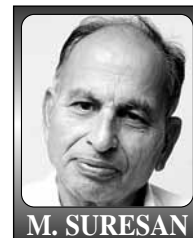
Suman: The whole of yesterday I expected rain/ I thought it would rain the whole of yesterday. Even TV forecast it. But it was sultry/ The whole day was sultry. further/ Besides there was no power for some time. we were sweating a lot.

Kalyan: It was sultry/ stuffy; true. But the sky was cloudy.

Suman: We had rain all through last week. All the rivers are in floods/ spate. (All the rivers are flooded.) Poor farmers! It has caused damage to crops.

Kalyan: But the farmers in some areas are happy. That's why they say, 'One man's meat is another man's poison'. (ఒకరికి ఫేదం, ఒకరికి మోదం అనేందుకు English proverb.)

The whole day బదులు All day, All through the day అనటం practise చేయండి.

M. SURESAN

ప్రశ్న: 1) Thanks చెప్పినప్పుడు ఏ వయస్సు వారికి ఎలా తిరిగి జవాబివ్వాలి? 2) అలాగే "sorry" చెప్పినప్పుడు కూడా తిరిగి ఏ విధంగా సమాధానమివ్వాలి (పెద్దలకు, పిల్లలకు, సమవయస్కులకు)? 3) Good heavens, Adit! You must have your shoes polished. Good heavens, Adit! You must have polished your shoes. ఇవి ఏ విధంగా రెండు వేరు వేరు అర్థాలనిస్తాయి. ఇలాంటి వాక్యాలను ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి? phonetics గురించి వివరించగలరు.

- ఎం.ఎల్.పరమేశ్వరరావు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, నెల్లూరు జిల్లా

జవాబు: 1) ఏ వయస్సువారు thanks చెప్పినా తిరిగి ఇచ్చే జవాబు ఒకటే, you are welcome/ welcome. కాస్త పెద్దవాళ్లయితే, sir చేరుస్తాం. 2) Sorry కి కూడా అంతే- It's all right, doesn't matter, అంటాం. పెద్దవాళ్లయితే sir, చేరుస్తాం. 3) a) Good heavens, Adit! you must have your shoes polished = బాబోయ్! నీ shoes polish చేయించాలి నువ్వు. (అంటే, నీ shoes కు పాలిష్ లేక dirty గా ఉన్నాయని)

b) Good heavens, Adit! you must have polished your shoes నీ shoes బాగా polish చేసి ఉండాలి నువ్వు (అంటే బాగా polish చేశావు. నిగనిగలాడుతున్నాయి) అయితే ఇక్కడ 'good heavens' సరికాదు. Hi, అనో, It's great అనో అంటాం కదా. 'Good heavens' ఏదైనా చెడు జరిగినప్పుడు. వచ్చే కొన్ని సంచికల్లో phonetics వివరణ ఉంటుంది.

ప్రశ్న: Accused అనే మాటను అక్కర్లే అని Pro. చేయాలన్నారు. Dictionaries లో accuse అనే మాట అక్కర్లేగా Pro. అయ్యింది. అందువల్ల accused అనే మాట అక్కర్లేగా pronounce కాదా? similarly, "learned" అనే మాట లర్నిడ్ (l3:nid) గా pronounce అయింది. లర్నిట్ గా అవలేదు. 'ed' తో end అయ్యే verb లు- (for e.g., looked లుక్డ్ గా, booked బుక్డ్ గా pronounce అయినప్పుడు)- 'l' తో end అవుతాయనే సూత్రం అన్నిచోట్లా apply కాదా?

- ఎం.సుబ్బారావు, ఏలూరు

జవాబు: Past tense form కోసం -'ed' చేరిస్తే అది p, k, s (z sound తో) ల తర్వాత మాత్రమే 'l' అవుతుంది. looked (lookt), peeped (peept), chased (chaset) etc. అన్ని చోట్లా అది apply కాదు.

Anil: Hi Hari, we couldn't meet each other the whole of yesterday.
నిన్న మనం కలవలేకపోయాం.

Hari: Meet? In such a downpour? I didn't feel like going out in such rain. No let up at all till late in the night.
కలుసుకోకుంటే? అంత వానలోనా? బయటికి వెళ్లాలనిపించలేదు. రాత్రి బాగా పొద్దుపోయేవరకు తగ్గనే లేదు.

Downpour అంటే గుర్తుంది కదా- ఉన్నట్టుండి ప్రారంభమై చాలాసేపు కురిసే జోరువాన.
feel like గుర్తుంది కదా? అంటే అనిపించటం.
I feel like going to a movie = సినిమాకెళ్లాలనిపిస్తోంది.
I don't feel like tea now = టీ తాగాలనిపించటంలేదప్పుడు.
Let up = తగ్గటం, తగ్గముఖం పట్టటం; ఏదైనా ప్రయత్నం తగ్గించటం. ఇది తరచుగా conversation లో practice చేయండి.
There is no let up in her fever = ఆమె జ్వరం తగ్గటంలేదు.
We are not going to let up our efforts మా ప్రయత్నాలూ, శ్రమ తగ్గించే పనేలేదు.

ఈ సంభాషణ కూడా weather (వాతావరణం) కు సంబంధించిన మాటలతో ఉంది కదా. అన్నిటిని ఒకసారి చూద్దాం.
Downpour; let up; knee-deep; drains; wade wind; blew off; hoardings; looks like rain; drought; withered; on and off.

- ◆ Down pour - చాల పెద్దవాన.
 - ◆ knee deep - మోకాలిలోతు. wade; drain.
- a) Areena:** Why don't you get me some chips to eat? (కాస్త chips తెచ్చిపెట్టవూ?)

Amar: (Do you) want me go out in this down-pour for your chips? I'll get drenched. (ఇంత వానలో నన్ను బయటికెళ్లమనా నీ అర్థం. తడిసిపోతాను). The roads are under kneedeep water. (Roads పై మోకాల్లోతున నీళ్లున్నాయి). I don't want to wade through the water mixed with the water from the drains. (మురికి కావల నీళ్లు కలసిన ఆ నీళ్లలో నడవటం నాకిష్టం లేదు).

బాగా పని ఎక్కువగా వుండి, చాలసేపు పట్టేట్టుయితే దాన్ని కూడా wade through అంటారు.

- b) The officer wades through a lot of files**
ఆ officer రోజూ చాలా files చూస్తారు, ఎంతకూ ఆపదు.

Now practise the following aloud in English:

Sathya: ఈ వాన తగ్గదా?
(let up వాడండి)

Vijaya: వారరోజులుగా తరచూ వర్షం పడుతూనే ఉంది. అదీ భారీగా, గత 3, 4 ఏళ్లలో ఇంత వాన నేనెప్పుడూ చూడలేదు.

Sathya: ఇప్పటికే లోతట్టు ప్రాంతాలన్నీ జలమయమయ్యాయి. TVలో చూశా మనుషులు మోకాలిలోతు నీళ్లలో కాళ్ళిడుకుంటూ నడవడం. వాన నీళ్ళు ఇళ్ళలోకి కూడా వచ్చేశాయి.

Vijaya: ప్రభుత్వం చాలా మందిని సురక్షిత ప్రదేశాలకు తరలించింది. సహాయక చర్యలు కూడా చేపట్టింది.

Sathya: మొన్న రాత్రి వీచిన బలమైన గాలికి చాలా చెట్లు కూలిపోయాయి. మా ఇంటికి కొంచెం దూరాన ఉన్న పాత Shed కప్పు ఎగిరిపోయింది.

Vijaya: ఎవరికైనా గాయాలయ్యాయా?

Sathya: లేదు, అదృష్టవశాత్తు.

Answer:

Sathya: Will there be no let up in the rain?
Vijaya: It has been raining off and on since last week/ during the past week/ for a week now. I haven't seen such rain in the last 3 or 4 years.

Sathya: Already the low lying areas are under water. I saw on the TV, people wading through kneedeep water. The rain water has entered houses too.

Vijaya: The government has moved a large number of people to safe places/ safety. It has taken up relief measures too.

Sathya: The strong winds the day before (yesterday) blew off/ down/ uprooted a number of trees; They blew off as well the roof of an old shed some distance from my home.

Vijaya: Was anyone injured?
Sathya: No, fortunately.

There was no let up

Anil: Even in such rain, I went out for some medicine for dad. My god! there was knee-deep water on most roads, and I waded through. The drains were overflowing.
అంత వానలోనూ మా నాన్నకు మందుకోసం బయటకు వెళ్ళాను. అబ్బో! చాలా roads లో మోకాలిలోతు నీళ్లు. ఆ నీళ్లలో కాళ్ళిడుకుంటూ నడిచాను.
Knee deep = మోకాలిలోతు. knee = మోకాలు.
kneecap = మోకాలిచిప్ప. wade = నీళ్లలో కాళ్ళిడుకుంటూ నడవటం.

Hari: Yes, it was that heavy.
అవును అంతపెద్ద వానే.

Anil: The wind was strong too. It blew off two or three hoardings and the roof tops of some sheds. I saw atleast two of the hoardings lying in the water on the road.
గాలి కూడా చాలా బలంగా వీచింది. రెండు మూడు hoardings, కొన్ని sheds కప్పులూ, లేచిపోయాయి ఆ గాలికి. నేను కనీసం రెండు hoardings road మీద నీళ్లలో పడి ఉండటం చూశా.
Blew off= (గాలి) లేపేసింది.
Hoardings = shops మీద, road sides లో ఉండే ప్రకటన (advertisement) boards.
Rooftops = కప్పు పైభాగాలు.

c) We waded through a lot of portion for the last week's examination.
Last week exam కు మేం చాలా portion చదివాం. (ఎంత time పట్టిందో అని)

◆ blow: గాలి వీయటం, blow (present)- blew (past) blown (past participle)

a) Strong winds blew as it rained cats and dogs
కుండపోత వర్షం, దానితోబాటు బలమైన గాలులు వీచాయి.

b) Though it isn't raining much, the wind is blowing strongly.
వర్షం అంతలేకపోయినా, గాలి మాత్రం చాలా బలంగా వీస్తోంది.
blow off = గాలిపల్ల ఏదైనా లేచిపోవటం. ఎగిరిపోవటం, కిందకి పడిపోవటం, (దీపం లాంటివి) ఆరిపోవటం, వాటిని ఆర్పేయటం.

c) The wind blew off several trees
చాలా చెట్లను గాలి లేపేసింది (గాలికి చెట్లు కూలిపోయాయి)

d) The wind blew off the lamp
గాలి దీపాన్నార్పేసింది.

e) The lamp blew off. దీపం ఆరిపోయింది.

f) The wind blew off the wooden structure.
గాలి ఆ చెక్క కూర్చున్న కూర్చేసింది.

g) blew off the board = board గాల్లో ఎగిరిపోయింది.

a) వానలు లేకపోవటం పల్ల పంటలు ఎండిపోతున్నాయి.
The crops are withering because of drought/ The crops are withering because it hasn't rained.

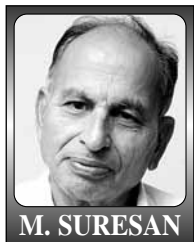
b) ఈ వర్షాభావం మరో వారం వరకు ఉంటే పంటలెండిపోవటం తప్పదు.
If the drought continues for/ lasts one more week, the crops are sure to wither/ will surely wither.

c) On and off = తరచుగా = మాటిమాటికి.

a) అతను నా సహాయంకోసం తరచూ వస్తుంటాడు.
He comes to me on and off for help.

b) Don't trouble me on and off.
మాటిమాటికి నన్ను trouble చేయకు/వినిగించకు.

c) The CM calls for my advice on and off.
CM తరచూ నా సలహా కోసం పిలుస్తుంటారు/ phone చేస్తారు.

M. SURESAN

Lakshmi: It's seven now cloudy, and a cot wind is blowing. It looks like rain again any moment.
ఇంకా మళ్ళీనే ఉంది, చలి గాలి వీస్తోంది. ఏ క్షణానైనా మళ్ళీ వర్షం వచ్చేట్టుంది.
Looks like rain = It may rain = వర్షం రావచ్చు

Anil: We had severe drought last season. The crops withered. This season we have too much of rain on and off. The crops are under water and the low lying areas are all flooded.
కిందటి సంవత్సరం అనావుష్టి/ వర్షాభావం పల్ల పంటలన్నీ ఎండిపోయాయి. ఈ సంవత్సరం అతి వృష్టి. పంటలన్నీ జలమయం. లోతట్టు ప్రాంతాలన్నీ నీళ్లతో నిండిపోయాయి.
Drought = వర్షాభావం,
on and off = తరచు = often/ frequently.
low lying areas = లోతట్టు ప్రాంతాలు.

Lakshmi: Hope this would end with today.
ఈ రోజుతో ఇది ఆగుతుందని ఆశిస్తున్నా.

◆ let up తగ్గటం/తగ్గించటం.

a) ఆ గాలి ఏం తగ్గలేదు
There was no let up in the wind.

b) నీ ప్రయత్నాల తీవ్రత తగ్గించకు
Don't let up the seriousness of your attempts.

c) There has been no let up in the government's relief efforts, said the CM
ప్రభుత్వ సహాయక చర్యల్లో ఎలాంటి లోపం ఉండదని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు.

◆ వర్షం వచ్చేట్టుంది = It looks like rain = It may rain = It is very likely to rain.

a) As we started out it looked like rain
మేం బయల్దేరినప్పుడు వర్షం వచ్చేట్టుంది.

త్రుళ్ళ: 1) Pending అనే క్రియను వివరించండి. ఈ verb simple, past, past participle రూపాలు తెలపండి. 2) Who wrote Ramayana? Who did write Ramayana?
రెండు వాక్యాల గురించి వివరించండి.
- న్యాయపల్లి పెంటయ్య, అలియాబాదు

జవాబు: 1) Pending - ఇది verb కాదు. కాబట్టి దానికి, past, past participle ఉండే ప్రశ్నలేదు. Pending, preposition అయినా అవుతుంది- ఏదైనా పూర్తవకుండా ఉన్నప్పుడు అనే అర్థంతో, లేకపోతే adjective అయినా అవుతుంది- ఏదైనా పూర్తవడానికి మనం wait చేస్తున్న- అనే అర్థంతో.

a) Preposition: He is suspended pending enquiry.
విచారణ పూర్తి కానందున (విచారణ ఇంకా జరుగుతోంది కాబట్టి) ఆయనను suspend చేశారు. ఇక్కడ pending preposition.

b) Adjective: An enquiry is pending against him.
అతని మీద విచారణ పూర్తవలేదు. పూర్తవటానికి wait చేస్తున్నాం. ఇక్కడ 'pending' adjective.

2) a) Who wrote Ramayana?
b) Who did write Ramayana?
1) Ramayanam లాంటి మహాకావ్యాల ముందు 'The' కచ్చితంగా రావాలి.
2) The Ramayanam అని ఉంటే, sentence (a) correct, sentence (b) wrong.
Question form అయినప్పటికీ, not లేకపోతే who తర్వాత 'do' 'does', 'did' రావు. ఇది ఒక్క who విషయంలోనే, అదీ 'ఎవరు?' అనే అర్థంతో. ఎవరిని అన్న అర్థంతో కూడా 'who' వాడుతుంటాం. 'Who did he meet?' లాంటి sentences లో. అప్పుడు who పక్కన do, does, did వస్తాయి.

Kavitha: Hi Lakshmi, (It's) rather a cold evening. How about munching something to keep ourselves warm?

సాయంత్రం చాలా చలిగా ఉంది. ఏదైనా కాస్త నమిల్లే వెచ్చగా ఉంటుందేమో.

Lakshmi: That's right. Let's have some hot chips and then hot coffee. That's make us comfy.

Hot chips, hot coffee తీసుకుందాం. దాంతో హాయిగా ఉంటుంది.

(comfy = comfortable అనే పదానికి ఇది కుదింపు. అర్థం = హాయిగా ఉంటున్న)

Kavitha: Nothing like sipping a hot cup of coffee on a cold evening like this.

ఇలాంటి చలి సాయంత్రం వేడి వేడి కాఫీ తాగటం వంటి సుఖం ఇంకోటి ఉండదు.

Lakshmi: Ok, then; here you are. Here's the snack you are after.

అలాగే. ఇదిగో నువ్వు కావాలనుకున్న తినుబండారం.

(snack = తినుబండారం! మనం మామూలుగా టిఫిన్ అంటుంటాం. You are after = నువ్వు కావాలనుకున్న/ కోరుకున్న)

Kavitha: Oh, these chips are crisp and crunchy.

ఈ chips కరకరలాడుతున్నాయి

Lakshmi: So do I find them too. Let's buy one more packet.

అవును, నాకూ బాగున్నాయి. ఇంకో packet కొందాం.

Kavitha: The other day Trishal bought some mirchi bajjis for us. They were terribly hot. We had to gulp down glasses of water because of it.

మొన్న ఓ రోజు త్రిషల్ మిరపకాయ బజ్జీలు తెచ్చాడు. అవి ఎంతకారంగా ఉన్నాయో! దాంతో బోలెడు మంచినీళ్ళు తాగాల్సి వచ్చింది.

Lakshmi: I was there that day. Don't you remember? Thank God, we had some chocolates near by to snack and feel relieved.

ఆ రోజుక్కడ నేనూ ఉన్నా. గుర్తులేదా. అక్కడ chocolates చప్పరించి ఆ కారం తగ్గించుకున్నాం.

(Thank God బతికిపోయాం)

Kavitha: Trishal kept chewing something get rid of the heat of the chilly, later he had a stomach trouble too. He swallowed some tablets to be relieved of it.

Trishal అయితే ఆ కారం తగ్గటానికి ఏదో నములు తూసానే ఉన్నాడు. తర్వాత అతనికి కడుపులో ఏదో trouble కూడా ఉండింది. ఏవో మాత్రలు మింగాడు.

Lakshmi: I am not going to have even a bite of the bujji from that place.

ఇంక మళ్ళీ ఆ బజ్జీ అంటూ తినును.

ఈ సంభాషణ అంతా తినటం, తాగటానికి సంబంధించి దని తెలుస్తూనే ఉంది కదా! ఇక్కడి మాటలు చూద్దాం. Munching; have; sipping; snack; crisp and crunchy; hot; gulp & suck; chewing; swallowed; have a bite.

◆ తినటం తాగటం: మామూలు daily situation లోని conversation లో ఏదైనా తినటం అని కానీ, తాగటం అని కానీ అనే అర్థంతో ఎక్కువగా వాడే మాటలు, have, take, eat. Have అన్నిటికంటే ఎక్కువగా వాడతాం.

Anil: What do you usually have for breakfast? Breakfast కు నువ్వే తీసుకుంటావు/ తింటావు మామూలుగా?

Unni: Most of the days we have idli at home. ఎక్కువగా మా ఇంట్లో ఇడ్లి తీసుకుంటాం/ తింటాం.

Jeevan: I find you chewing killis all the time. It is bad for your health and teeth.

ఏంటి, ఎప్పుడూ కిళ్ళీ నములుతూ కనిపిస్తావు. అది ఆరోగ్యానికీ, చళ్ళకూ మంచిది కాదు.

Jagadish: I know that to chewing killis is not good. I will try to give it up.

మంచిదికాదని తెలుసు, మానటానికి ప్రయత్నిస్తా.

◆ chew = నమలటం, నములుతూ తినటం. (చూపు)

a) Doctors tell us to chew food well

ఆహారాన్ని బాగా నమిలి తినాలని doctors చెప్తారు.

b) The dog is trying to bite and chew the bone ఆ కుక్క ఆ ఎముకను కొరికి నమలాలని ప్రయత్నిస్తోంది.

ఇంత చలిగా ఉన్న సాయంత్రం coffee చప్పరిస్తూ తాగడానికి కన్నా ఏముంది?

◆ sip = చప్పరిస్తూ, మెల్లమెల్లగా తాగటం.

a) It's very hot. Let's sip some soft drink?

చాలా ఎండగా/ వేడిగా ఉంది. ఏదైనా soft drink sip చేద్దామా?

Soft drink = మామూలుగా మనం cool drink అనే దాన్ని కరెక్ట్ గా soft drink అనాలి.

Hard drinks, అంటే alcoholic drinks (beer, whisky, etc)

b) They are sipping coffee sitting in their garden.

తోటలో కూర్చుని కాఫీ sip చేస్తున్నారు.

They swallowed public money

Anil: We take idlis only one day a week. Each day we take something different. I don't like to eat idli everyday. I like to eat dosa very much. I have coffee every morning and tea every evening.

మేము వారంలో ఒకరోజు మాత్రమే ఇడ్లి తీసుకుంటాం. ప్రతిరోజు వేరేదే తింటుంటాం. రోజూ ఇడ్లి తినటం ఇష్టంలేదు. దోశ తినటం ఇష్టం. పొద్దున కాఫీ, సాయంత్రం tea తీసుకుంటాం.

చూశారుకదా? ఎక్కువగా have, take, eat, తినటం తాగటం అనే అర్థంతో వాడతాం. Drink తాగటం అనే అర్థం ఉన్నప్పటికీ, దాని బదులు have/ take ఎక్కువగా వాడతాం. Eat, drink ఈ రెండు పదాలూ, తినటం, తాగటం అనే ప్రక్రియలకు ఎక్కువ.

a) Eating too much is bad ఎక్కువ తినటం, మంచిది కాదు.

ఇక్కడ eating బదులు having అదే అర్థాన్ని ఇవ్వదు కదా.

b) Drinking coffee so often upsets your health అంత తరచుగా coffee తాగటం ఆరోగ్యాన్ని పాడుచేస్తుంది.

ఇక్కడ having, taking వాడవచ్చు కానీ drinking వాడటం వల్ల ఎక్కువ clarity ఉంటుంది.

ఇలాంటిచోట్ల తప్ప మామూలుగా అయితే have/ take ఎక్కువ వాడతారు.

Karim: Here is coffee please have it. ఇదిగో, కాఫీ తీసుకో

Ravi: I have had two cups of coffee already. I don't wish to have any more.

ఇప్పటికే రెండు కప్పులు కాఫీ తాగాను. ఇక తాగటం ఇష్టం లేదు.

Karim: Have some milk then. (పాలు తీసుకో)

Ravi: I never take milk. (నేను పాలను తాగను).

ఇక్కడ take బదులు drink వాడవచ్చు. Have రాదు కదా?

I never have milk అంటే నా దగ్గర ఎప్పుడూ పాలుండవు అనే అర్థం కూడా వస్తుంది కాబట్టి.

So, have, take, eat and drink - వీటిని మామూలుగా తినటం, తాగటం అనే అర్థంతో ఎక్కువగా వాడుతుంటాం.

2) అయితే తినటం, తాగటంలో కూడా రకాలున్నాయి కదా. వాటి విషయం చూద్దాం.

c) He is chewing gum.

అతను (chewing) gum నములుతున్నాడు.

3) **Prakash:** Why don't you eat slowly? You are swallowing food in a hurry.

నీవు నెమ్మదిగా తినవెందుకు? తొందరలో మింగిస్తున్నావు.

Pranav: I am in a hurry. No time to chew and swallow.

నమిలి మింగటానికి time లేదు. నేను చాలా తొందరలో ఉన్నా.

Swallow = మింగటం.

a) Lord Siva swallowed poison, so his throat is black.

శివుడు గరళాన్ని మింగాడు. అందుకని ఆయన కంఠం నలుపు.

b) The Tablets are bitter, so I swallow them.

ఆ tablets చేదు. అందుకని వాటిని మింగేస్తాను.

c) He swallowed a lot of water

చాలా నీళ్ళ మింగాడు.

d) The minister swallowed a lot of public money మంత్రి చాలా ప్రజాధనాన్ని మింగేశాడు.

4) **srikanth:** I am very thirsty. Can I have some water, Ramesh?

చాలా దాహంగా ఉంది. మంచి నీళ్ళివ్వవా?

Ramesh: It's quite hot, isn't it? Here, take it.

చాలా వేడిగా/ ఎండగా ఉంది కదా. ఇదిగో తీసుకో.

Srikanth: One glass won't do (will not do). I can gulp down a whole jug of water.

ఓ glass నీళ్ళ చాలవు. ఒక jug నీళ్ళ తాగేయం గలవిప్పుడు. అంత దాహంగా ఉంది.

(won't do = will not do = చాలదు; will do = చాలు.

Rs 20000/- a day will do for me.

రోజుకు రూ 20000/- చాలు నాకు.

◆ gulp = గుక్క, gulp down = గుక్కలో మింగేయటం.

a) He drank it in one gulp

ఒక్క గుక్కలో తాగేశాడు.

b) When the medicine is bitter we gulp it down our throat

మందు చేదుగా ఉన్నప్పుడు, గొంతులో పోసుకుని ఒక్క గుక్కలో మింగేస్తాం.

5) **Sita:** How about some hot Coffee, Poorna?

Poorna: Nothing like sipping hot coffee on a cold evening like this.

Now practise the following aloud in english:

Namrata: అమ్మా, ఓ cup coffee ఇవ్వకూడదా నాకు?

Leela: ఇప్పటికే రెండు cups తాగావు కదా? ఇంకెంత కావాలి నీకు?

Namrata: నాకు చాలా నిద్రాస్తోంది. రేపేమో exam. కాస్త కాఫీ తాగితే మెలకువగా ఉంటుందని.

Leela: అయితే టీ తాగు.

Namrata: ఏదైనా తినేందుకివ్వవా?

Leela: జంతుకలివ్వనా? (జంతుకలికలు english లేదు. అలాగే అనండి)

Namrata: ఇంతవరకు జంతుకలి కదా నమిలాలను

Leela: Coffee అంటావు, tea అంటావు. ఆ టాబ్లెట్స్ చేసుకుంటున్నావా నువ్వు?

Namrata: నేనన్నీ tablets మింగలేను. నా పల్ల కాదు.

Leela: పోనీ, ఆ మందయినా తాగు.

Namrata: అదీ చేద్దే. ఏదో ఓ గుక్కలో తాగేస్తా. ఒద్దులే ఆ tablets వేసుకుంటా. వాటిని మింగటం సులభం.

Answer:

Namrata: Mom, why don't you give me a cup of coffee?

Leela: You have already had two cups of coffee. How much more do you want?

Namrata: I feel very sleepy. A little coffee will keep me awake.

Leela: Then take tea.

Namrata: Won't you give me something to eat?

Leela: Shall I give you Jantikalu?

Namrata: I have been chewing/ munching only jantikalu till now.

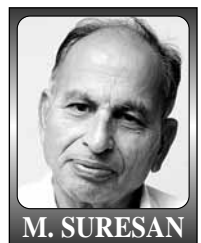
Leela: You talk of coffee and tea, but are you taking the tablets?

Namrata: I cannot swallow so many tablets.

Leela: Atleast take the medicine/ syrup

(తాగే మందును syrup అంటారు - సిరప్)

Namrata: That's bitter too. I just gulp it down/ take it in a gulp. No, I'll take the tablets. Swallowing them is easier than taking the syrup.

M. SURESAN

ప్రశ్న: Wedding card, marriage day అంటారెందుకు? తేడా ఉందా? - సయ్యద్ జుల్కర్ అలీ, కలువాయి

జవాబు:

a) Wedding కు, marriage కు కొద్దిగా తేడా ఉంది. మత సంప్రదాయాల ప్రకారం జరిగే పెళ్లి అయితే wedding. Marriage అంటే ఏ రకమైన పెళ్లియినా - అంటే Registered marriage లాంటివి కావచ్చు.

Indiaలో సంప్రదాయం ప్రకారం జరిగే పెళ్లిని కూడా marriage అంటారు. అయితే America, Britain లో wedding ఎక్కువ వాడతారు, మత సంప్రదాయాల ప్రకారం జరిగితే.

b) Wedding అంటే పెళ్లికి మాత్రం పరిమితం. Marriage అంటే పెళ్లికాకుండా, పెళ్లి తరువాతి వైవాహిక జీవితం కూడా. గమనించండి:

i) It was a happy wedding

పెళ్లి సంతోషంగా జరిగింది.

ii) Theirs has been a happy marriage

వాళ్ల పెళ్లి/ వైవాహిక జీవితం సంతోషంగా సాగుతోంది.

Sravanthi: Come Pratibha, just munching zantikalu isn't going to help us. Let's think of solving the problem.

(జంతుకలు నమలటం వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు కదా. సమస్యకు పరిష్కారం ఆలోచించండి)

Pratibha: (I) can't help it Sravanthi. They are so crunchy and delicious. You have them too. Here help yourself to some.

(నేనేం చేయను- అవంత కరకరలాడుతూ రుచిగా ఉంటే? నువ్వు తిను. రా. కాస్త తీసుకో)

I can't help it = ఆ విషయంలో నేనేం చేయలేను. (తప్పదు)

Help yourself = (తినేది/ తాగేదేదైనా) తీస్కోండి.

Sravanthi: I'd rather have crisp potato chips than those zantikalu.

(ఈ జంతుకల కంటే కరకరలాడే potato chips తినాలనుంది)

Pratibha: Here are some but they have gone soft.

(ఇక్కడ కొన్ని ఉన్నాయి, కాని అవి మెత్తబడి పోయాయి)

Chandra: I enjoy it. Why don't you munch some too.

(నాకెంతో బాగుంది ఇలా నమలటం. నువ్వు కూడా కానిన్ని నములు)

Bhaskar: Go on. Munch till your teeth ache. You don't know how you irritate me.

Munch on and become fat.

(తినూ, తినూ, నీ పళ్ళు నొప్పి పుట్టేంత వరకూ నములు. నీ నమలటం నాకెంత చికాకుగా ఉందో! బాగా లావయ్యే వరకు నములుతూ ఉండు)

irritate = ఇరిటేట్ - 'ఇ' నొక్క పలుకుతాం = చికాకు, కోపం తెప్పించటం.

ఇప్పుడు అర్థం అయింది కదా - munch అంటే నమలటం. అయితే chew అన్నా కూడా నమలటం మాత్రమే. Chew అంటే కొరికి (పక్క, ముందర పక్కతో) నమలటం, అందులో రుచి అనుభవించటం.

a) వాడు చెరకు ముక్క నములుతున్నాడు
He is chewing a bit/ piece of cane.

b) ఆమె toffee ని నములుతోంది.
She is chewing a toffee.

(toffee = పిప్పరమెంటు బిళ్లలాంటిది)
Munch లో ఉత్త నమలటమే.

◆ lick = నాకటం

a) He is licking a cone of ice cream
అతను ice cream cone ను నాకుతున్నాడు.

b) She committed suicide by consuming poison.

ఆమె విషం తాగి ఆత్మహత్య చేసుకుంది.

c) Bhima consumed all the food that was meant for Bakasura.

బకాసురుడి కోసం తెచ్చిన ఆహారం అంతా భీముడు తినేశాడు.

d) He consumed a kilo of cake in 10 minutes

ఓ కిలో cake (కేక్) 10 నిమిషాల్లో తినేశాడు.

అయితే consume మామూలు conversation లో చాలా అరుదుగా వాడతాం. ఇది కొంచెం పాండిత్యం. అంతేకాకుండా చట్ట, వైద్య (legal and medical) పరిభాషలోనే ఎక్కువ వాడతారు.

a) Doctors advised him against consuming fatty substance

Vamsi: అలాంటివి ఎన్నైనా తింటాను. జామకాయలు-ముఖ్యంగా దోరగా ఉండేవి నా favourites.

Dinesh: Doctors కూడా జామకాయ తినటం మంచి దంటారు. అందులో C Vitamin ఎక్కువ.

Vamsi: ఈ రోజు సాయంత్రం మా ఇంటికి రా. మాంచి కరకరలాడే potato chips తినొచ్చు. దానికి ముందు పసందైన గులాబ్ జాం తినొచ్చు. మా అమ్మ చేస్తోందిప్పుడు.

Dinesh: మొదట మా ఇంటికెళ్ళాలి పద. మా మామయ్య పొద్దున అమెరికా నుంచి biscuits (American English- cookies) పట్టు కొచ్చాడు. ఎంత కరకరలాడుతున్నాయో! కాస్త Ice cream కూడా తినొచ్చు.

Vamsi: Chewing gum కూడా తెచ్చాడా?

Dinesh: చాలా. అవి ఎంతసేపు నమిలినా, ఇంకా నమలాలనిపిస్తుంది.

Vamsi: సెలవు రోజున మంచి పనే చేస్తున్నాం. పద.

Answers:

Dinesh: This guava is crisp. How about a bite? Why don't you have/ take a bite?

Vamsi: I will eat any number of them (any number=ఎన్నైనా). Guavas, especially the crisp ones/ crisp guavas are my favourites.

Dinesh: Even doctors recommend consuming/ eating of guavas, They contain a lot of Vitamin C.

Vamsi: You come to my home this evening. You can eat crisp/ crunchy potato chips. Before that you can have/ enjoy delicious gulab jam. My mother is making them now.

Dinesh: Let's go to my place first. My uncle brought biscuits/ cookies from America this morning. How crunchy/ crisp they are! You can also eat/ lick some ice-cream.

Vamsi: Did he bring/ get chewing gum too?

Dinesh: A lot of it. The more you chew it, the more you feel like chewing it.

Vamsi: That's a good way of spending a holiday. Let's go.

She is biting a crisp apple

Sravanthi: In that case I'd (I would) like to have an ice cream or some soft drink.

(అలా అయితే ice cream తినాలనుంది లేకుంటే ఏదో soft drink)

soft drink = cola, orange లాంటి bottled drinks - మనం మామూలుగా తప్పుగా cool drink అంటుంటాం, వాటికి correct name soft drink; అంటే hard drink (beer, whisky లాంటివి) కు వ్యతిరేకం.

Pratibha: Don't you remember the warning against consuming soft drinks? They contain pesticides.

(వాటిని తాగకూడదన్న హెచ్చరిక మరిచిపోయావా? వాటిలో పురుగుల మందుంటుంది.)

Sravanthi: But who cares? Moreover, haven't you seen the recent ads that they are safe?

(ఆ.. ఎవరు పట్టించుకుంటున్నారో? అవి ప్రమాదమేమీ కాదని ఈ మధ్య ప్రకటనలు చూడలేదా నువ్వో?)

(recent = ఈమధ్య, ad = advertisement = ప్రకటన)

Pratibha: OK then. No drinks now. Have the ice cream and enjoy licking it.

(సరేలే. ఇప్పుడు drinks లేవు. Ice cream enjoy చేయి.) licking = నాకటం.

కిందటి lesson continuation గా ఈ lesson లో కూడా తినటం, తాగటంలో రకాలను గురించి తెలుసుకుందాం. Last lesson లో- have/ take (తీసుకోవటం)/ eat (తినటం)/ drink (తాగటం); chew = నమలటం; swallow = మింగటం (డబ్బులు కూడా), gulp = గుక్క, sip = చప్పరిస్తూ తాగటం-గురించి తెలుసుకున్నాం.

ఇప్పుడు పై సంభాషణలో మాటలు: Munch; crunch; delicious; crisp; consume; lick.

◆ Munch: మంచ్- ('మం' నొక్క పలుకుతాం) = నమలటం. అంటే కొంచెం శబ్దం వచ్చేట్లుగా.

Bhaskar: Could you stop munching those ground nuts? If you like to, keep the noise low.

(ఆ వేరుశనగలు నమలటం ఆపుతావా? నమలాలనుకుంటే ఆ శబ్దం తగ్గించు)

b) The cow is licking its calf

అవు దూడను నాకుతోంది (calf = దూడ) (కాఫ్) ఇవీ తినటంలో, తాగటాల్లో రకాలు.

ఇప్పుడు పై సంభాషణలో మిగతా మాటలు చూద్దాం.

◆ Crunchy (క్రంచి - 'క' నొక్క పలుకుతాం)
crisp = కరకరలాడుతూ fresh (తాజా)గా ఉన్న.

crunchy/ crisp biscuits = కరకరలాడుతూ తాజాగా ఉన్న biscuits.

వడియాలు, అప్పుడాలు మనం తినాలని ఇష్టపడే దెప్పుడు? అవి crunchy గానో crisp గానో ఉన్నప్పుడు కదా? crunchy/ crisp appadalu or vadiyalu. (వీటికి English మాటలు లేవు)

Currency notes లాంటివి కొత్తగా ఉండి, చేతికి కరకరలాడుతూ తగిలితే అవి కూడా crisp.

Potato chips కు ఇంకో మాట crisps.

Apple లాంటి పళ్ళు తాజాగా, juicy గా (రసం బాగా ఉండటం) ఉంటే, అవి కూడా crisp.

● Sudha is biting a crisp apple
సుధ తాజాగా ఉన్న apple ను కొరుకుతోంది.

● Here is a crisp guava; have a bite
దోర జామ పండిదిగో, కొరికి చూడు.

Guava = గ్వావ, గ్వా నొక్క పలుకుతాం, జామ కాండ్/ పండు

◆ delicious= రుచిగా ఉన్న. పసందైన.

a) మామిడి పండు చాలా రుచిగా ఉంటుంది.
The Mango is very delicious.

b) ఆ హోటల్లో మంచి రుచికరమైన భోజనం వడ్డిస్తారు.
The restaurant serves a very delicious food.

c) మా అమ్మ చాలా రుచిగా వండతుంది.
My mother cooks very deliciously.

delicious- డిలిషస్ (లి నొక్క పలుకుతాం).

◆ consume = (కన్-స్యూమ్- స్యూ నొక్క పలుకుతాం) (అసలు అర్థం - వినియోగించటం- మనం మామూలుగా వింటూంటం- consumer's court- వినియోగదారుల కోర్టు)

అయితే consume అంటే తినటం, తాగటం అని అర్థం కూడా ఉంది.

a) He consumes a lot of alcohol
అతను తెగతాగుతాడు.

కొప్పు పదార్థాలు వాడవద్దని డాక్టర్లు సలహా ఇచ్చారు.

b) The post mortem showed that the deceased had consumed alcohol

చనిపోయినతను మత్తు పానీయాలను తాగినట్లు శవపరీక్షలో తేలింది.

(Post mortem - పోస్ట్ మాటమ్ = శవపరీక్ష.)

c) People who consume tobacco may get cancer

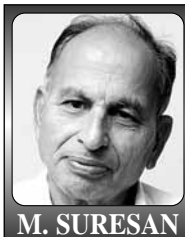
(ప్రాగాకు తినేవాళ్ళకు cancer రావచ్చు)

ఇదే మామూలు భాషలో అయితే, people who chew tobacco అంటారు.

ఈ మాటలు సందర్భాన్నిబట్టి మీ conversation లో వాడండి. చాలా effective గా ఉంటుంది.

Now practise the following aloud in English:

Dinesh: ఇదిగో, ఈ జామకాయ బాగా దోరగా ఉంది. తింటావా? (bite వాడండి)

M. SURESAN

ప్రశ్న: a) 'Shopping' అనే పదం ఎలా ఆవిర్భవించింది?
b) Miss, Mister, Mrs. పదాలకు plural చెప్పండి.
c) Come, Come on పదాల అర్థంలో తేడా ఏమిటి?
ఈ మాటలకు ఇంగ్లీష్ లో పదాలు చెప్పండి. 1.వరద బాధితులు, 2. పౌరమి, 3. అమావాస్య, 4. హంటి, 5. హిందూ పూజారి, 6. ఎంగిలి, 7. వంచభూతాలు, 8. సమయస్ఫూర్తి.
- జి.ప్రశాంత్, నాగార్జునసాగర్

జవాబు: a) Shopping. English లో ఏదైనా పదానికి '-ing' చేరిస్తే ఆ చర్య అని అర్థం వస్తుంది. ఇది కేవలం 'shop' పదానికే ప్రత్యేకం కాదు. House, housing; book, booking, etc., లాగానే ఇది కూడా.

b) Miss కు plural, misses, mister కు plural messrs, Mrs కు plural లేదు. వీటిని గురించి మరిన్ని వివరాలు రాసున్న lessons లో చూడండి.

c) Come అంటే రమ్మని, come on అంటే కూడా రమ్మనే, అయితే కొంచెం గట్టిగా పిలవటం.

పదాలు: 1) వరదబాధితులు = flood victims 2) పౌరమి = fool moon; 3) అమావాస్య = new moon 4) English లేదు - Coin box అనవచ్చు

5) హిందూపూజారి - Correct English మాట లేదు. priest/ purohit వాడవచ్చు కానీ సరైన అర్థంకాదు.

6) ఎంగిలి = ఉమ్ము అయితే spittle; ఎవరైనా తిన్న ఎంగిలి అయితే left over. 7) వంచ భూతాలు: మనకు అవి ఐదు, English వాళ్ళకు నాలుగే= The (four) elements (earth, air, fire and water)

8) సమయస్ఫూర్తి = resourcefulness.

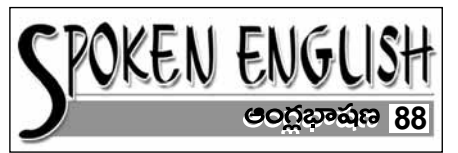
Ganesh: Would you have another idli? (ఇంకో ఇడ్లీ కావాలా?)
Harish: No, I am full. (ఇక తినలేను. కడుపు నిండింది)
Ganesh: Just two idlis and you say you've (you have) had enough. (తిన్నవి రెండే ఇడ్లీలు. అప్పుడే చాలంటున్నావు)
Harish: You are wrong. I've taken four idlis, that too with sambar. I can't eat another thing. (నువ్వు చెప్పేది తప్పు. నేను నాలుగు ఇడ్లీలు, అదీ సాంబారుతో తిన్నా. ఇంకేం తినలేను.) (That too = అది కూడా)
Ganesh: Perhaps you are afraid you may put on weight. Idlis or no idlis you gain weight if you don't have any exercise. I do eat a lot, but you can't say I am fat. (నువ్వు లావెక్కుతానని భయపడుతున్నావు. సరైన exercise లేకపోతే ఇడ్లీలు తిన్నా తినకపోయినా, లావెక్కుతావు. నేను ఎక్కువగానే తింటా, కాని నన్ను లావని అనలేవు)
 (put on weight = బరువు పెరగటం = లావవటం)

Harish: O stop lecturing. I don't want to eat any more only because I am on a full stomach. (ఇక ఆ ఉపన్యాసం ఆపు. కడుపు నిండింది కాబట్టి నేను ఇంకేం తినలేను)

Ganesh: If only Jayaram were here he would finish off atleast 6 to 7 idlis. You are a poor eater. I enjoy seeing Jayaram eat. (జయరామ్ ఇక్కడుంటే ఇప్పటికీ ఆరేడు ఇడ్లీలు లాగించేసేవాడు. నువ్వు లాభం లేదు. జయరాం తింటుంటే చూడటం నాకు ముచ్చటేస్తుంది)

Harish: You are not a big eater either. You have eaten only four like me. (నువ్వు కూడా ఎంత పెద్ద తినేవాడివేం కాదు. నువ్వు నాలాగే నాలుగు ఇడ్లీలే కదా తిన్నది) ఈ సంభాషణ కూడా ఇంతకుముందు lessons లో లాగానే తిండికి, తినడానికి సంబంధించిందని తెలుస్తూనే ఉంది కదా. మనలో కొంతమంది బాగా తినేవాళ్లంటారు, కొంతమంది అసలేం తిననే వాళ్లంటారు కదా. ఈసారి తినే అలవాట్లకు సంబంధించిన expressions కొన్ని తెలుసుకుందాం.
 1. I am full; 2. I have had enough; 3. Can't eat another thing.
 ఈ expressions అన్నీ కూడా కడుపు నిండిపోయి, ఇక ఏ మాత్రం తినలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నప్పుడు వాడతాం.

Krishna: Fancy some more upma/ another dosa? (ఇంకాస్త ఉప్మా/ ఇంకో దోశ తీసుకుంటారా?)
Laxman: Sorry. I am full. (ఇంకేం తినలేను. కడుపు నిండింది)
Manoj: Don't force us when we are full please. (మమ్మల్ని బలవంతం చేయకు, మా కడుపులు నిండిపోయాయి)
 చూడండి conversation లో full లాంటి simple word తో ఎంత మాట్లాడవచ్చో
Krishna: Atleast some more tea? (కాస్త టీ?)
Laxman: Why the hell don't you listen? We have had enough. (వినవేంటి? మేం తిన్నది చాలు. ఇక తినలేం) (why the hell = విసుగులో, కోపంలో వాడేమాట. పెద్దవాళ్లతో, మర్యాదగా మాట్లాడాల్సిన వాళ్లతో వాడకూడదు)

Krishna: I am on a full stomach too. I can't eat another thing. (నాకూ కడుపు నిండింది. ఇంకేమాత్రం తినలేను)
 ఇవన్నీ కూడా 'కడుపు నిండిన వాళ్లు' వాడే మాటలు. మీరు ఈ చిన్న చిన్న expressions conversation లో practise చేయండి.
 ♦ When you are on a full stomach, you nibble. (మీకు కడుపు నిండిపోతే nibble చేస్తారు. అంటే పైపైన కొద్దికొద్దిగా కొరుకుతూ ఎక్కువ తినకుండా ఉంటారు)
 ♦ You nibble when you are not hungry. ఆకలి లేనప్పుడు nibble చేస్తారు. అంటే ఏదో ఎంగిలి పడతారు. కాబట్టి nibble = అయిష్టంగా తినటం/ ఎంగిలి పడటం.
 [Suppose you eat too much, you may put on weight = ఎక్కువ తిన్నారనుకోండి, మీరు లావవచ్చు suppose = అనుకోండి.
 a) కొవ్వు పదార్థాలు తిని లావవటం ఇష్టం లేదు నాకు. I don't like to eat fatty substances and gain/ put on weight.
 b) ఈ మధ్య అతడు చాలా లావయ్యాడు. of late he has put on a lot of weight.
 c) అతడు లావు = He is over weight.

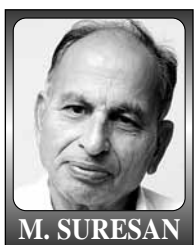
వీటితో పాటు, లావుకు మనకు తెలిసిన మాటలు; fat, stout, plump.
 d) ఆ తార బాగా లావయింది. She has become very fat.
 e) అతడు లావు = He is stout. Fat అంటే లావు మాత్రమే, stout అంటే లావుతో పాటు కాస్త పొట్టి కూడా.
 f) ఆమె అంత లావు కాదు, కాస్త బొడ్డుగా ఉంటుంది. She is not so fat; She is plump]
 మళ్ళీ ఆహారం విషయానికొస్తే... కడుపు నిండి ఆకలేనప్పుడు వాడే మాటలు చూశాం కదా.

♦ A big eater = భోజనం లాంటివి ఇష్టంగా తినేవాడు
 ♦ A poor eater = సరిగా భోంచేయలేనివాడు.
 a) Bhima was a big eater. భీముడు భోజన ప్రియుడు (తిండిపోతే కాకపోవచ్చు)
 b) Perhaps because of his fever he eats only a little now. Even otherwise he is a poor eater. (జ్వరంవల్ల చాలా తక్కువ తింటున్నాడు. జ్వరం లేకపోయినా అతను పెద్దగా తినేవాడు కాదు)
Now practise the following aloud in English:
Ravikanth: నాకు బాగా ఆకలేస్తోంది. Hotel కెళ్లి ఏదైనా తిందామా?
Prashanth: నాకేం తినాలనిపించటం లేదు. పొద్దున

She is plump

ఇప్పుడు బాగా ఆకలిగా ఉన్నప్పుడు వాడే మాటలు చూద్దాం.
 ♦ ఆకలి = hunger, ఆకలిగా ఉన్న = hungry. ఈ మాటలు మనందరికీ తెలుసు.
 a) అతడికి చాలా ఆకలిగా ఉంది He is very hungry (He is hunger అని అనం.)
 b) నాకు చాలా ఆకలిగా ఉంది = I am starving. Starve అంటే అసలు అర్థం = తిండికి లేక పస్తుం డటం అని, అయితే బాగా ఆకలిగా ఉంది అనే అర్థంతో కూడా Starve వాడతాం, Conversation లో.
 a) పిల్లలు ఆకలితో ఉన్నారు. ముందు నేను వాళ్లకు పంపాలి. The Children are starving. I must cook some thing for them first. (ఇక్కడ - పిల్లలు చాలా ఆకలిగా ఉన్నారని అర్థం. పస్తున్నారని కాదు)
 b) అమ్మా, చాలా ఆకలేస్తోంది నాకు. అన్నంపెట్టు Mom, I am starving. Serve the food/ let me have the food/ Give me something to eat.
 c) ఏదైనా తినాలనిపిస్తోంది. I feel like eating some thing. కాస్త ఏదైనా పెట్టు. Let me have some thing to eat.

Heavy breakfast తిన్నా. Ravikanth: పొద్దున్నించి ఏం తినలేదు నేను. ఏదో ఒకపని. తీరిక లేకపోయింది.
 Prashanth: నీతో Hotel కు రావటానికేం అభ్యంతరం లేదు కాని నా కడుపు నిండింది. నేనేం తినలేనింక.
 Ravikanth: నీ company ఇవ్వు, చాలు. తినటం నేను చూసుకుంటా.
 Prashanth: ఏంటి, చాలా ఆకలిగా ఉన్నట్టుంది నీకు?
 Ravikanth: చెప్పానుగా. పొద్దున్నించి కడుపు ఖాళీ. (సూచన: ఇంతకుముందు తెలుసుకున్నాం. Hotel- (హోటెల్- టె నొక్కీ పలుకుతాం) అంటే lodge సౌకర్యాలతో ఆహారం అమ్మే చోటు. lodge సౌకర్యం లేకుండా కేవలం ఆహారపదార్థాలు, పానీ యాలు లభించేచోటు Restaurant - రెస్టారెంట్ - రె నొక్కీ పలుకుతాం.)
Answer:
Ravikanth: I am very hungry/ am starving. How about eating something in a restaurant? (ఈ మధ్య restaurants ను eateries/ fast food joints అని కూడా అంటున్నారు)
Prashanth: I don't feel like eating anything/ I am full/ I am on a full stomach. (I) had a heavy breakfast this morning.
Ravikanth: I haven't had anything to eat since morning/ I have been on an empty stomach since morning. Something or the other kept me busy.
Prashanth: I don't mind going to the restaurant with you. But I cannot eat a thing.
Ravikanth: Just give your company. I'll take care of the eating part.
Prashanth: You appear to be starving.
Ravikanth: I told you. (I have) been on an empty stomach since morning.

M. SURESAN

ప్రశ్న: కొన్ని verbs తర్వాత off, away, up వంటి పదాలు ఎందుకు వాడాలి? ఉదా: go అంటే వెళ్ళు అని అర్థం. ఆమె వెళ్ళింది అనటానికి she went అంటే సరిపోతుంది కదా. అలాకాక she went away అని ఎందుకు వాడాలి? అలాగే peel అంటే తీసివేయటం, తొలగించటం అని అర్థం కదా. కానీ ఈ verbs తర్వాత off అనే పదం ఎందుకు వాడాల్సి వస్తుంది? "I will peel off you, if you do it again. Be careful" - వాక్యంలో peel verb తర్వాత 'off' వాడటం తప్పనిసరా? అలాగే 'flung' verb తర్వాత away అనే పదం ఎందుకు? వెళ్ళింది అనటానికి went, ఒలుస్తాను అనటానికి will peel అని, పారేసింది అనటానికి flung అనే పదాలు తెలుగు అర్థాన్ని ధృష్టిలో పెట్టుకుంటే కరెక్టేకదా? అలాంటి verbs తర్వాత off, up, away వంటి పదాల వాడకం ఎందుకో వివరించగలరు.
 - కె.వి.వ్య, బసవసాని
జవాబు: చాలా మంచి ప్రశ్న. మనం ఒక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. ఎప్పుడూ, ఏ భాషలోనైనా మాటలకుండే అర్థం ఒక రకంగా ఉంటుంది. వాటి వాడుక కొంచెం తేడాగా ఉంటుంది.
 ♦ She went అన్నప్పుడు 'ఆమె వెళ్ళింది' అనే అర్థం clear గానే వస్తుంది. అయితే వాడుకలో (usage) she went away అన్నప్పుడు కొంచెం force ఎక్కువ.

♦ మీరన్నట్టు peel అంటే వలవటం (చర్మం లాంటివి). అయితే ఇక్కడ కూడా peel off అంటే వలిచేయటం (దీనికి, వలవటం అనే దానికి తేడా గమనించండి. వలిచే యటం అంటే ఇంకొంచెం గట్టిగా చెప్పుడం అని తెలుస్తుంది కదా.)
 ♦ వాడుక (usage) అనేది Dictionary అర్థానికన్నా, grammar rules కన్నా కూడా ఎక్కువ శక్తిమంతం. మనం పదాలను చూచుకుంటూ వాడివాడి, మనం అనుకున్నంత force దానిలో ఉండడనే భావంతో went away, peel off, flung away (flung- విసిరేశారు, flung away- విసిరిపారేశారు- తేడా తెలుస్తోంది కదా.) లాంటి మాటలను verbs చివర చేరుస్తాం. ఇవి వాడుకవల్ల ప్రామాణికం (standard) అయిపోయి, అవి వాడకపోవటం వింతగా కనిపిస్తుంది.
 ♦ కొన్ని సందర్భాలలో up, away లాంటివి చేర్చటంవల్ల, అర్థమే మారిపోతుంది. He has gone. He has gone up - తేడా తెలుస్తోంది కదా.
 ♦ తెలుగులో కూడా- ఆమె వెళ్ళింది - అనడానికి, ఆమె వెళ్ళిపోయింది అనడానికి తేడా ఉంది. అతడిని చిత్రకొట్టారు, అతడిని చిత్రకొట్టేశారు- వీటికి తేడా ఉంది. చిత్రకొట్టేశారు- అంటే కొంచెం force ఎక్కువ - భావంలో. English కూడా అంతే. They beat him. (వాళ్లు అతడిని కొట్టారు) They beat him up. (వాళ్లు అతడిని కొట్టేశారు).

Naresh: Hi Ajitha, have you finished reading the book?
(పుస్తకం చదవటం పూర్తిచేశావా?)

Ajitha: Yes, here it is.
(అ... చదివేశా. ఇదిగో, తీసుకో)

Naresh: (It's) interesting, isn't it?
(Interesting గా ఉందికదా?)

Ajitha: Quite. You buy such books quite often, don't you?
(పూర్తిగా. అలాంటి books తరచుగా కొంటుంటావు కదా?)

Quite = పూర్తిగా. Conversation లో ఇలాంటి one word responses, అంటే మొత్తం sentence తో కాకుండా ఒక మాటతో reply ఇవ్వటం చాలా సహజంగా ఉంటుంది. అలాంటివి practice చేయండి.

Naresh: That's right. I find them a good source of general knowledge. You found this book so, didn't you?
(కరెక్ట్ అవి General Knowledge ఇచ్చేవిగా ఉంటాయి. ఈ పుస్తకం కూడా అలా ఉండటం చూశావు, కదా?)

source, ఏదైనా దొరికే చోటు

◆ తెలుగులో ఇలాంటి ప్రశ్నల విషయంలో సమస్య లేదు. ఎందుకంటే ఏ వాక్యానికైనా వచ్చే ప్రశ్న కదా? కాదా? ఔనా? లేదా? అనే వాటిలో ఏదో ఒకటి వస్తుంది. ఏదో చిన్నా ఫరవాలేదు. కానీ English లో ఇది కొంచెం సమస్య.

◆ sentence చివర వచ్చే ఈ చిన్న చిన్న Questions ను Question tags అంటారు - ఇది మనలో చాలా మందికి తెలుసు. ఈ question tags వాడే అవకాశం చాలా frequent మాత్రమే కాకుండా, అత్యంత సహజమైన ముగింపునిస్తుంది.

◆ English లో Question tags correct గా form చేస్తే conversation కు చాలా సహజత్వం వస్తుంది.

◆ Question కూ Question tag కూ తేడా: Question అంటే అది మొత్తం ఓ sentence గా ఉంటుంది.

Eg: Are you very busy?
(మీరు చాల busy గా ఉన్నారా?)
- చూశారా ఇది మొత్తం ఒక sentence.

◆ Question tag అంటే, ఒక sentence చివర వచ్చే sentence భాగం మాత్రమే. Sentence లో మిగతా భాగం లేకుండా, question tag కు అర్థం ఉండదు.

Eg: You are busy, aren't you?
(మీరు busy గా ఉన్నారు, కదా?)
ఇక్కడ Aren't you? Question tag. మిగతా sentence లేకుండా question tag అయిన Aren't you? కు అర్థం ఉండదు కదా?

a) ... isn't it? b) ... is it? c) ... doesn't he? d) ... did she? e) ... don't you? f) ... can't I? వస్తున్నాయి కదా. ఇది మనం ఎప్పుడూ గుర్తుపెట్టుకోవాలి. మనలో చాలామంది ఏ sentence కయినా... is it? అనే question tag చేరుస్తుంటారు. అది సరికాదని ఇప్పుడు తెలుసుకున్నాం కదా?

◆ ఇప్పుడు question tag form చేయటం ఎలానో చూద్దాం:
మనం question tag form చేయాల్సిన వాక్యం, Hyderabad is a beautiful city - అనుకుందాం. ఈ భాగాన్ని stem అంటారు.
దీనిని question tag form రూపంలో రాయాలంటే...
1) Add a comma at the end of the stem:
Hyderabad is a beautiful city,
2) Note the verb.
ఇక్కడ verb, 'is' కదా? దాన్ని comma తర్వాత రాస్తాం:

1) Stem (Hyderabad is not bigger than Mumbai) చివర, comma పెడతాం:
Hyderabad is not bigger than Mumbai,
2) Verb, stem లో is కాబట్టి, దాన్ని comma తర్వాత రాస్తాం:
Hyderabad is not bigger than Mumbai, is
3) Stem లో not ఉంది కాబట్టి, tag లో not రాదు.
4) చివరిగా tag తర్వాత question mark పెడతాం.
అప్పుడు మొత్తం Sentence:
Hyderabad is not bigger than Mumbai, is it? అవుతుంది.
(హైదరాబాద్ ముంబయి కంటే పెద్దది కాదు, కదా?)

Now practise the following aloud in English:

Sankar: బెండూల్కర్ గొప్ప batsman, కదా?
Tarun: కాని Dravid అంత steady కాదు, కదా?
Sankar: చాలా చిన్నవయసులోనే test player గా ఉన్నాడు కదా?
Tarun: అతనిలాంటివాడు Bharat team లో ఉండటం, గర్వకారణమే కదా?
Sankar: ఇంకో విషయం. Tests లో highest number of centuries కొట్టిన వాళ్లలో మొదటి ఇద్దరు Indians, కదా?
Tarun: Kapil Dev and Srinath కూడా గొప్ప bowlers గా ఉండేవాళ్లు కదా. శ్రీనాథ్ అంత గొప్ప batsman కాదు కదా? కపిల్ దేవ్ కూడా bowler గా కంటే batsman గా అంతగొప్ప కాదు, కదా?

Answer:
Sankar: Tendulkar is a great batsman, isn't he?
Tarun: But he is not as steady as Dravid is he?
Sankar: He was a test player at a very young age, wasn't he?
Tarun: A Player like him on the Indian team is a matter of pride for India, isn't it?
Sankar: One more thing. The first two among those who have scored the highest number of test centuries are Indians, aren't they?
Tarun: KapilDev and Srinath were great bowlers, weren't they? Srinath wasn't a great batsman, was he? Even Kapil Dev wasn't as great a batsman as he was a bowler, was he?

You like coffee, don't you?

Ajitha: Sure. It gives a lot of information. You don't usually lend your books to others, do you?
(Correct. ఇందులో చాలా information ఉంది. మామూలుగా నీ పుస్తకాలు ఇతరులెవ్వరికీ ఇవ్వవు, కదా?)

Naresh: I don't. I gave one to you because I know you are prompt in returning. Once you lend a book you are not sure whether you get it back, are you?
(ఇవ్వను. నువ్వు చెప్పిన time కు తిరిగిస్తావు కాబట్టి నీకు మాత్రం ఇచ్చాను. ఒకసారి పుస్తకం ఇస్తే అది తిరిగి వస్తుందనే నమ్మకం లేదు, కదా?)

prompt = time కు సరిగ్గా

Ajitha: You haven't lost books by lending, have you?
(నువ్వు ఇచ్చిన పుస్తకాలింతవరకు పోగొట్టుకోలేదు, కదా?)

Naresh: I make sure that I get them back, if at all I lend.
(తిరిగొచ్చేట్లు చూసుకుంటాను, ఇవ్వటం అంటూ జరిగితే.)

If at all = ఏదైనా జరగటం అంటూ ఉంటే - జరక్కపోయే అవకాశం ఎక్కువ.
If at all I go = నేవెళ్లటం అంటూ జరిగితే.
conversation లో practice చేయండి.

Ajitha: You appear to be busy. I am not keeping you from your work, am I?
(నువ్వేదో busy గా ఉన్నట్లున్నావు. నేను మీ పనేం ఆపటం లేదు కదా?)

◆ చూడండి, పై సంభాషణంతా చిన్న చిన్న ప్రశ్నలతో అంతమయ్యే sentence తో ఉండటం గమనించే ఉంటారు. వాటికి తెలుగు వాక్యాల చివరలో 'కదా' అని ప్రశ్న రావటం గమనించారు కదా?

◆ ఇలా 'కదా?' 'కాదా?' 'ఔనా?' 'లేదా?' అని చిన్న ప్రశ్నలు మన conversation లో, తెలుగు కాని వ్వండి, English కానివ్వండి, రావటం సహజం, సాధారణం.

◆ Question tag form చేయటం ఎలా?
తెలుగులోలా కాకుండా (కదా? కదాని ఔనా? లేదా? వీటిల్లో ఏదైనా ఫరవాలేదు) English లో Question tag, ప్రతి sentence కూ దాని verb ను బట్టి మారు తూంటుంది. అది form చేయటం నేర్చుకునే ముందు, కొన్ని question tags examples చూద్దాం.

a) India is a large democracy, isn't it?
(ఇండియా పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశం, కదా?)

b) English isn't difficult to learn, is it?
English నేర్చుకోవటం కష్టం కాదు, కదా/ ఔనా?)

c) He knows English, doesn't he?
(అతనికి English తెలుసు, కదా?)

d) She didn't sing well yesterday, did she?
(ఆమె నిన్న సరిగా పాడలేదు, కదా?)

e) You like coffee, don't you?
(నీకు కాఫీ ఇష్టం కదా?)

f) I can bat as well as Tendulkar, Can't I?
(నేను బెండూల్కర్ లా bat చేయగలను కదా?)

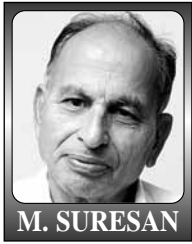
◆ పై examples గమనించారు కదా? తెలుగులో అన్నిటికీ కదా? అని వస్తే, English లో ప్రతి Sentence చివర question tag తేడా, తేడాగా...

Hyderabad is a beautiful city, is

3) ఈ Sentence లో stem భాగంలో not ఉందో లేదో గమనించటం చాలా ముఖ్యం:
ఎందుకంటే stem లో not ఉంటే, question tag లో not రాదు, stem భాగంలో not లేకపోతే tag లో not కచ్చితంగా contracted form (కుదించిన రూపం)లో అంటే n't గా వస్తుంది.
Hyderabad is a beautiful city. ఇందులో not లేదు కాబట్టి,
Hyderabad is a beautiful city, is n't గా రాస్తాం.

4) చివరిగా Hyderabad బదులు 'it' అనేది చేర్చాలి. దాని తర్వాత question mark పెట్టాలి. అప్పుడు పూర్తి Sentence:
Hyderabad is a beautiful city, isn't it?
(హైదరాబాద్ అందమైన నగరం, కదా?)

◆ Hyderabad is not bigger than Mumbai. ఈ stem కు Question tag ఎలా చేరుస్తాం?

ప్రశ్న: a) నేను 11 పి.ఎం.కి పడుకుంటాను.
I sleep at 11 PM
b) నేను 11 పి.ఎం.కి పడుకోను
I do not sleep at 11 PM
c) మీరెన్నింటికి పడుకుంటారు?
When do you sleep?
పై వాక్యాలు సరైనవా, కావా?
- కె.సత్యం, హైదరాబాద్

జవాబు: పడుకోవటం (నిద్రకు) = go to bed
a) I go to bed at 11 PM = 11 కు పడుకుంటాను.
b) I do not go to bed at 11 PM.
c) When/ At what time do you go to bed?
ఇంతకుముందోసారి go to bed కు, sleep కు తేడా వివరించాం.
English లో sleep అంటే నిద్రంచటం అని. English లో sleep తో ఎప్పుడూ point of time అంటే ఫలానా సమయానికి నిద్రకు ఉపక్రమించటం, ఫలానా సమయానికి నిద్రలేవటం అనిరాదు.

Q&A

నిద్రించే period కు మాత్రమే sleep.
a) Sleep for 7 hours a day.
నేను 7 గంటలు నిద్రిస్తాను = నిద్రలో ఉంటాను. నిద్రించటానికి పడుకోవటం sleep. అది go to bed.
నిద్రలేవటం = get up (from bed)
b) I go to bed at 11 and get up at 6.
(ఇక్కడ I sleep at 11 రాదు. I sleep from 11 PM to 6 AM అనొచ్చు)

ప్రశ్న: 'Nothing but' - 'of course' - 'ofcourse not'
- వీటి అర్థాలు ఏమిటి? వీటిని వాక్యాలలో ఎలా ఉపయోగించాలి? వివరించగలరు.
- ముకరం, షాహిద్, హైదరాబాద్

జవాబు:
1) Nothing but = అది తప్ప ఇంకేమీకాదు.
This is nothing but cheating.
ఇది మోసం తప్ప ఇంకేమీకాదు.
2) Ofcourse అర్థం కచ్చితంగా అని. అంటే ఎవరైనా అన్న విషయాన్ని మనం అంగీకరిస్తున్నప్పుడు వాడతాం.
'Isn't the movie good?' (సినీమా బాగుంది కదా.)
'Ofcourse it is' (బాగానే ఉంది/ అవును)
3) 'Ofcourse not' - అంటే 'అది కాదు' అని.
A: Is India a rich country?
(భారత్ ధనిక దేశమా?)
B: 'Ofcourse not. It is infact a developing country.
(అలాగే కాదు. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశం)
Of Course not - అలాంటిదేలేదు.
(అంటే మీకిది తెలిసే ఉండాలే అన్నట్లుగా).

Varun: Hi Anand, you are ready, aren't you?
(నువ్వు సిద్ధంగానే ఉన్నావు, కదా?)

Anand: I am ready, but you are not in a hurry, are you?
(నేను ready నే. కానీ నువ్వేం అంత తొందరలో లేవు, కదా?)
(hurry= తొందర)

Varun: Not that I am in a hurry, but (I am) just making sure we can start at any time. Not that I want to trouble you, but can you get me a ticket for the match
(నేను తొందరలో ఉన్నానని కాదు. మనం ఎప్పుడు కావాలనుకుంటే అప్పుడు బయల్దేరగలం అని అర్థం. నిన్ను ట్రబుల్ చేయాలని కాదు. కాస్త మ్యాచ్ నాకో ticket తెచ్చిపెడతావా?)

Not that = అలా అని కాదు. ఇది తరచూ తెలుగులో కూడా వాడుతుంటాం కదా.

Anand: Once we start here we can reach there in twenty minutes, Can't we?
(మనం ఇక్కడ బయల్దేరిన 20 నిమిషాలకక్కడ చేరుకోగలం కదా?)

Varun: Even earlier than that. But where is Arun? He said he would be coming too, didn't he?
(అంతకుముందే చేరుకోగలం. కానీ Arun ఏడీ? తను కూడా వస్తానని చెప్పాడు, కదా?)

Anand: He did of course. But we need not wait for him, need we?
(అన్నాడనుకో. కానీ అతనికోసం మనం wait చేయక్కర్లేదు, కదా?)

Varun: Let's go then, shall we?
(అయితే మనం వెళ్దామా?)

ఈ సంభాషణ కిందటి సంచికలో మనం చూసిన Question tags తో కూడిన సంభాషణే కదా? Question tag ఎలా form చేయాలనేది మరోసారి గుర్తుచేసుకుందాం.

- 1) They are here, are n't they?
(వాళ్ళిక్కడున్నారు, కదా?)
పై Sentence లో 'They are here'- ఈ భాగాన్ని stem అంటారు, aren't they? (= కదా?) అనే భాగాన్ని Question tag అంటారు.
 - 2) Question tag form చేసేప్పుడు, stem పక్కన comma పెడతాం.
 - 3) Stem లో Verb ఏదో గమనించి, దాన్ని comma పక్కన రాస్తాం.
 - 4) Stem లో not లేకపోతే, tag లో Verb కు n't కలుపుతాం. ఉంటే n't రాదు.
 - 5) Stem లో Subject బదులు వచ్చేమాట -I/ we/ you/ he/ she/ it/ they చివర పెడతాం;
 - 6) Question mark (?) చేరుస్తాం.
- Example.**
They were here last night, - ఇది stem అయితే దీనికి Question tag:
1) Comma: They were here,
2) Comma తర్వాత Verb- ఇక్కడ stem లో Verb, 'were' - They were here, were
3) Stem, 'they were here'లో not లేదు కాబట్టి, tag లో verb కు n't (not) కలుపుతాం.
They were here weren't
4) Stem లో Subject, ఇక్కడ 'they' tag చివర పెడతాం: they were here, weren't they
5) Question mark చేరుస్తాం: అప్పుడు Question tag తో Sentence ఇలా ఉంటుంది కదా:

They were here last night, weren't they?
మొదట ఇచ్చిన సంభాషణలో Question tag తో ఉన్న Sentences ను రెండింటిని చూద్దాం.

1) You are ready, are n't you?
(Comma + Verb (are) + n't (no not in stem) + subject (you) + question mark)

2) You are not in a hurry, are you?
(Comma+Verb (are) (no n't in the tag here because there is 'not' in the stem) + Subject (you) + Question Mark)

❖ Stemలో Verbs ను బట్టి Question tags మారు తుంటాయి. కింది stem కు Question tag చూద్దాం.
David is coming. ఇక్కడ Verb 'is coming' - ఇలా am, is, are, was, were, will, would, shall, should, can, could, may, might, must, need, ought, have, has, had combinations తో ఉన్న Verbs వస్తే వీటిని మాత్రమే tag లోకి తీసుకుంటాం. వీటి తర్వాత వచ్చే మాట/ మాటలు tag లో రావు.

- a) Madhu cannot (= can't) sing, can he?
b) Bhaskar will not (= won't) come, will he?
c) Sheela shall not (=shan't) sing, shall she?
- ❖ Stem లో I regular doing words (come, go, sing, etc.), II regular doing words (come, go, song etc.) question tags చాలా జాగ్రత్తగా form చేయాలి.
[మనం 1st lessons spoken english లో నేర్చుకున్నది ఇప్పుడు గుర్తుకు తెచ్చుకుందాం.
a) 1st regular doing word ను not తో కానీ question లో కానీ వాడితే, do + I regular doing word అవుతుంది. go (+ not / ?) = do (not) go

Chitra sings well, doesn't she?
Stem లో not ఉందనుకోండి. అప్పుడు does she అని మాత్రమే వస్తుంది.
Chitra does not act, does she?
Now practise the following aloud in English.
Ravi: సారథ్ గంగూలి next test లో ఆడుతున్నాడు, కదా?
Aswini: చివరకు ఎలాగో స్థానం పొందాడు మరి.
Ravi: అందువల్ల Kaif ను తీసేశారు కదా?
(తీసేయటం = drop. remove అని కూడా అనవచ్చు)
Aswini: Kaif కూడా చాలా బాగా ఆడాడు. అతన్ని తీసేయటం అన్యాయం కదా?

You are ready, are n't you?

David is coming - ఇక్కడ verb is coming. (Is Combination తో ఉన్న verb ఇది. tag లో is మాత్రమే వస్తుంది.)

a) David is coming, is n't he? (David బదులు 'he')
b) Geetha and sita are playing. ఈ stem లో verb: are coming: tag లో are మాత్రమే వస్తుంది కదా? కాబట్టి question tag.
Geetha and Sita are playing, aren't they?
(Geetha and Sita (వాళ్ళు) బదులు they)

❖ పై సంభాషణలోని sentence:
We can reach there in twenty minutes, can't we? (cannot కు బదులు, can't) ఇక్కడ verb can reach, so tag లో మాత్రమే వస్తుంది.
ఇది చూడండి:
Many heroes cannot sing.
ఇది question tag తో-
Many heroes cannot sing, can they?
(stem లో not ఉంది, tag లో not రాదు. Verb can sing - tag లో can మాత్రమే వస్తుంది)

❖ ఇంకా గమనించాల్సినవి.
Stem లో will + ఉండి, not లేకపోతే, question tag లో won't (will + not) వస్తుంది. (వోన్ట్)
a) Ganguly will play in Pak series, won't he?
b) Tarun will come with us, won't he?
(పై sentences లో లాగి ఎక్కడైనా will తో not వాడాల్సి వస్తే won't అవుతుంది)
అలాగే shall తో not రావాల్సి వస్తే, shan't అవుతుంది, (షాన్ట్)

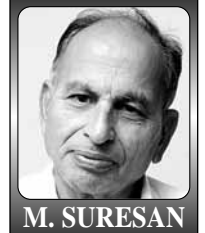
❖ can, will, shall తో stem లో not ఉంటే tag లో can, will, shall not లేకుండా వస్తాయి.

b) 2nd Regular Doing word ను not తో కానీ Question లో కానీ వాడితే, does + 1st Regular Doing Word అవుతుంది. goes (+ not \ ?) = does (not) go.
c) Past doing word ను not తో కానీ question లో కానీ వాడితే did + 1st regular doing word అవుతుంది. went (+ not / ?) = did (not) go]

1) Sehwag and Dravid play well.
ఇక్కడ verb play (1st regular doing word). ఇది not తో/question లో do play అవుతుంది కదా. Sehwag and Dravid play well లో play = do play. కాబట్టి question tag లో, do వస్తుంది. దానికి n't కలిపి, don't వాడతాం, దాని తర్వాత Sehwag and Dravid బదులు, they అంటారు. కాబట్టి మొత్తం sentence ఇలా ఉంటుంది కదా?
Sehwag and Dravid play well, don't they?
Stem లో not వచ్చిందనుకోండి, అప్పుడు tag లో do they మాత్రమే వస్తుంది.
Laxman and Dravid don't (do not) bowl, do they?

❖ అలాగే II regular doing word (comes, goes, sleeps లాంటివి) వచ్చినప్పుడు does వస్తుంది కదా? Stem లో not లేకపోతే does కు n't కలిపి doesn't అంటారు. అంతేకదా?
a) Chitra sings well. ఇక్కడ verb... sings (2nd regular doing word). ఇది not తో/question లో does sing అవుతుంది కదా. దానికి n't కలిపి doesn't (డజ్ నట్ - జ size లో జ్ లాగ) వాడతాం, దాని తర్వాత Chitra బదులు, she అంటారు. అప్పుడు మొత్తం sentence ఇలా ఉంటుంది కదా?

Ravi: మరి Laxman సంగతి గతంలో?
Aswini: అవును.
Selection committee Laxman ను కూడా చాలా bad గా treat చేసింది కదా?
Ravi: Selectors merit కు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వర కదా?
Answer:
Ravi: Sourabh is playing in the next test, isn't he?
Aswini: Finally (at last) he has got a place on the team.
Ravi: Because of that they have dropped Kaif, haven't they?
Aswini: Kaif plays well too, doesn't he? Removing/ dropping him is unjust, isn't it?
Ravi: What about Laxman in the past?
Aswini: Yes, the selection committee has treat Laxman badly, hasn't it?
(verb- has treated, కాబట్టి has మాత్రమే వస్తుంది, tagలో)
Ravi: The selection do not give importance to merit, do they?

ప్రశ్న: Continuous tense ను passive voice లోకి మార్చేటప్పుడు మాత్రమే being ఉపయోగిస్తారని తెలుసు. కానీ ఆంగ్లపత్రికల్లో పలు రకాలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. Being ఏయే సందర్భాల్లో ఉపయోగిస్తారో తెలుపగలరు.
- శ్రీనివాసరావు, మార్చూరు

జవాబు: Active Voice లోని verb 'ing' form లో ఉంటే passive voice లో being + past participle వస్తుంది.
eg: Active Voice: am/ is/ are + ing form తో verb (ఇప్పుడు జరుగుతున్న పనిని తెలిపేవి)
I am teaching a lesson/
He/ She is lessons
They are

Passive Voice:
A lesson is being taught by me
Lessons are | him/ her/ them

Active Voice:
I/he/she was teaching | a lesson
We/you/they were |

వీటి అర్థం:
నేను బోధిస్తున్నాను | పాఠాన్ని
అతడు బోధిస్తున్నాడు | పాఠాలను
ఇప్పుడు ఆమె బోధిస్తోంది
నువ్వు బోధిస్తున్నావు
మీరు, వాళ్ళు బోధిస్తున్నారు
మేము/మనం బోధిస్తున్నాం

QA
వీటికి **Passive:** ఇక్కడ being + past participle రావటం గమనించండి.
A lesson is being taught by me
Lessons are | him/ her/ you/ us/ them

అర్థం:
పాఠం నా చే | బోధించబడుతున్నాయి.
పాఠాలు అతడి/ఆమె నీ/మీ/మా/వాళ్ళ |

(తెలుగులో ఇలాంటి passive ప్రయోగాలు భరించలేం కదా)
◆ అలాగే was teaching, were teaching లాంటి active forms కు was being/ were being + taught వస్తాయి.
I/ he/ she was teaching | a lesson
We/ you/ they were lessons

నేను - గతంలో - బోధిస్తున్నాను | పాఠాన్ని
వాడు - గతంలో - బోధిస్తున్నాడు | పాఠాలను
ఆమె - గతంలో - బోధిస్తున్నాంది
నువ్వు - గతంలో - బోధిస్తున్నావు
మీరు/ వాళ్ళు - గతంలో- బోధిస్తున్నారు
మేము/ మనం - గతంలో- బోధిస్తున్నాం

వీటికి passive:
A lesson was being taught by | me/ us/
Lessons were | him/ her/ you/ them
= నాచే/ మాచే/ మమ్ములచే/ అతడి/ ఆమె/ మీ/ వాళ్ళచే
పాఠం బోధించబడుతున్నాంది/ పాఠాలు బోధించబడుతున్నాయి (గతంలో)
ఇలాంటి చోట్ల being + PP form వస్తుంది.